

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2017

1070/2017

Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupankäynnin järjestämiseen rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamiseen.

Tätä lakia sovelletaan pörssiä ja muuta kauppapaikkaa ylläpitävään vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön siten kuin 4 luvussa säädetään.

Lain 8 ja 9 lukua sovelletaan tässä laissa tarkoitettuun raportointipalvelun tarjoajaan.

Kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvien tietojen julkistamisesta, kaupparaportoinnista ja kaupankäynnistä johdannaisopimuksilla säädetään lisäksi rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 600/2014, jäljempänä *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus*.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain (747/2012) 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä;

2) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua arvopaperia;

3) *johdannaisopimuksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 1 momentin 3–9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälinettä;

HE 151/2017
TaVM 22/2017
EV 187/2017

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 (32014R0600); EUVL L 173, 12.6.2014, s.84
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU (32014L0065); EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349

4) *monenkeskisellä järjestelmällä* järjestelmää, jossa useiden kolmansien osapuolten rahoitusvälineitä koskevat osto- ja myynti-intressit voivat olla keskenään vuorovaikutuksessa;

5) *säännellyllä markkinalla* pörssin tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan markkinoiden ylläpitäjän ylläpitämää monenkeskistä järjestelmää, jossa markkinan ylläpitäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

6) *markkinoiden ylläpitäjällä* yhtä tai useampaa henkilöä, joka hallinnoi tai ylläpitää säännellyn markkinan liiketoimintaa ja joka voi olla säännelty markkina itse;

7) *pörssillä* suomalaista osakeyhtiötä, joka ylläpitää säänneltyä markkinaa Suomessa;

8) *monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän tai sitä muussa ETA-valtiossa vastaavan kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämää muuta kuin 5 tai 11 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä järjestelmää, jossa kaupankäynnin järjestäjän laatimien sääntöjen mukaisesti saatetaan yhteen rahoitusvälineitä koskevia osto- ja myyntitarjouksia tai tarjouskehotuksia järjestelmässä siten, että tuloksena on rahoitusvälinettä koskeva sitova kauppa;

9) *pk-yritysten kasvumarkkinalla* 6 luvussa tarkoitettua erityistä rekisteröityä monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

10) *pk-yrityksellä* yritystä, jonka keskimääräinen markkina-arvo oli alle 200 000 000 euroa kolmen edellisen kalenterivuoden lopun hintatarjousten perusteella;

11) *organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä* muuta kuin 5, 8 tai 9 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä järjestelmää, jossa kaupankäynnin kohteena saa olla vain joukkovelkakirjalainoja, strukturoituja rahoitustuotteita, päästöoikeuksia tai johdannaisia;

12) *monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjällä* 8 kohdassa ja *organisoidun kaupankäynnin järjestäjällä* 11 kohdassa tarkoitettua järjestelmää Suomessa ylläpitävää pörssiä, sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja kolmannen maan yrityksen sivuliikettä sekä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua luottolaitosta;

13) *kauppapaikalla* säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää;

14) *sijoituspalvelun tarjoajalla* sijoituspalvelulaissa tarkoitettua sijoituspalveluyritystä ja ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä, sellaista luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta ja ulkomaista ETA-luottolaitosta, joka tarjoaa sijoituspalvelua, sellaista sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä, joka tarjoaa sijoituspalvelua sekä sellaista vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) tarkoitettua vaihtoehtorahastojen hoitajaa ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajaa, joka tarjoaa sijoituspalvelua;

15) *kaupankäyntiosapuolella* sijoituspalvelun tarjoajaa tai muuta henkilöä, jolle pörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä on myöntänyt oikeuden käydä kauppaa asianomaisella kauppapaikalla;

16) *kauppojen sisäisellä toteuttajalla* sijoituspalvelun tarjoajaa, joka suunnitelmallisesti, toistuvasti, säännöllisesti, järjestelmällisesti ja merkittävässä määrin käy kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja kauppapaikan ulkopuolella ylläpitämättä monenkeskistä järjestelmää;

17) *algoritmisella kaupankäynnillä* rahoitusvälineillä tapahtuvaa kaupankäyntiä, jossa tieto-konealgoritmi määrittää automaattisesti toimeksiantojen yksittäiset tekijät;

18) *päämiehen lukuun täsmäytetyllä kaupankäynnillä* liiketoimea, jossa kaupan mahdollistava taho toimii liiketoimen ostajan ja myyjän välillä siten, ettei siihen kohdistu markkinariskiä liiketoimen toteutuksen missään vaiheessa, ja jossa liiketoimen molemmat puolet toteutetaan samanaikaisesti ja liiketoimi toteutetaan hintaan, josta kaupan mahdol-

listavalle taholle ei koidu muuta voittoa tai tappiota kuin aiemmin ilmoitettu palkkio, maksu tai kulut liiketoimesta;

19) *raportointipalvelulla* hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn ylläpitoa, konsolidoitujen kau-pankäyntitietojen ylläpitoa tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän ylläpitoa;

20) *raportointipalvelun tarjoajalla* suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn, konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tai hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoamiseen;

21) *hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua kauppvoja koskevien tietojen julkistamiseksi sijoituspalveluyrityksen puolesta EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklan mukaisesti;

22) *konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 6, 7, 10, 12, 13, 20 ja 21 artiklassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä käytäviä kauppvoja koskevien ilmoitusten keräämiseksi tässä laissa tarkoitettulta pörssiltä, säännellyltä markkinalta, monenkeskiseltä kaupankäyntijärjestelmältä, organisoidulta kaupankäyntijärjestelmältä ja hyväksytyltä julkistamisjärjestelyltä sekä tietojen yhdistämiseksi sähköisesti ylläpidetyksi tietovirraksi, josta saa ajantasaisia hinta- ja määrätietoja rahoitusvälineestä;

23) *hyväksytyyn ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla* edellä 20 kohdassa tarkoitettua yhtiötä, jolla on oikeus tarjota palvelua liiketoimia koskevien ilmoitusten antamiseksi Finanssivalvonnalle, muulle ETA-valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle sijoituspalveluyritysten puolesta;

24) *ulkomaisella ETA-raportointipalvelun tarjoajalla* ulkomaista yritystä, jolla on muun ETA-valtion kuin Suomen valvontaviranomaisen myöntämä 8 luvun mukaista toimilupaa vastaava lupa raportointipalvelun tarjoamiseen;

25) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

26) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

27) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua ulkomaista ETA-sijoituspalveluyritystä;

28) *ulkomaisella ETA-luottolaitoksella* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkomaista ETA-luottolaitosta, jolla on toimilupa tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa sekä tarjota oheispalveluja;

29) *kolmannen maan yrityksellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 13 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettua kolmannen maan yritystä;

30) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

31) *johdolla* sijoituspalveluyrityksen, sijoituspalvelun tarjoajan, pörssin tai raportointipalvelun tarjoajan hallitusta ja, jos yrityksellä on hallintoneuvosto, hallintoneuvostoa, toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

32) *toimivalla johdolla* yrityksen toimitusjohtajaa sekä kaikkia toimitusjohtajan välittömässä alaisuudessa toimivia, jotka ovat yrityksen ylimmissä johtotehtävissä tai tosiasiallisesti johtavat yrityksen toimintaa;

33) *rajahintatoimeksiannolla* rahoitusvälineen osto- tai myyntitoimeksiannosta, joka annetaan toteutettavaksi sille määrättyyn rajahintaan tai tätä parempaan hintaan sekä tietyn suuruisena;

34) *likvideillä markkinoilla* rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin markkinoita, joilla on jatkuvasti valmiita ja halukkaita ostajia ja myyjiä ja joita arvioidaan seuraavin perus-

tein ottaen huomioon kyseisen rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin erityiset markkina-rakenteet:

- a) liiketoimien keskimääräinen toteutustiheys ja keskikoko eri markkinaehtojen vallitessa ja ottaen huomioon rahoitusvälinelajiin kuuluvien tuotteiden luonne ja elinkaari;
- b) markkinaosapuolten lukumäärä ja tyyppi, mukaan lukien markkinaosapuolten lukumäärä suhteessa kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden lukumäärään tietyn tuotteen markkinoilla;
- c) osto- ja myyntihintojen keskimääräinen erotus, jos se on saatavilla.

Edellä 1 momentin 16 kohdassa tarkoitetun kauppohen sisäisen toteuttajan kaupankäynnin säännöllisyyttä ja järjestelmällisyyttä mitataan niiden OTC-kauppojen lukumäärällä, jotka sijoituspalvelun tarjoaja tekee rahoitusvälineessä omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakastoimeksiantoja. Kaupankäynnin merkittävää määrää mitataan joko vertaamalla sijoituspalvelun tarjoajan OTC-kaupan suuruutta suhteessa sijoituspalveluyrityksen tietyn rahoitusvälineen kokonaiskauppaan taikka vertaamalla sijoituspalvelun tarjoajan OTC-kaupan suuruutta suhteessa tietyn rahoitusvälineen kokonaiskauppaan unionissa. Kauppojen sisäisen toteuttajan määritelmää sovelletaan ainoastaan, jos sekä kaupankäynnin säännöllisyyttä ja järjestelmällisyyttä että sen merkittävää määrää koskevat edellytykset täyttyvät tai jos sijoituspalvelun tarjoaja päättää osallistua kauppohen sisäisen toteuttajan järjestelmään.

Edellä 1 momentin 17 kohdassa tarkoitettuja yksittäisiä tekijöitä ovat toimeksiannon käynnistäminen, ajoitus, hinta tai määrä sekä toimeksiantojen hoito niiden jättämisen jälkeen siten, että ihmisen työpanosta tarvitaan vain vähän tai ei lainkaan. Tähän eivät kuulu järjestelmät, joita käytetään ainoastaan toimeksiantojen reitittämiseen yhteen tai useampaan kauppapaikkaan, sellaiseen toimeksiantojen käsittelyyn, johon ei sisälly kaupankäynnin tekijöiden määrittystä, toimeksiantojen vahvistamiseen tai kaupan jälkeen toteutettujen liiketoimien käsittelyyn.

3 §

Pörssiin sovellettava muu lainsäädäntö

Pörssiin sovelletaan osakeyhtiölain (624/2006) säännöksiä, jollei tästä laista tai muusta pörssiä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Pörssin toiminnassa ja pörssissä toimittaessa ei saa menetellä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä säädetyn hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

4 §

Euroopan unionin lainsäädäntö

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/65/EU;
- 2) *EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksella* rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 600/2014;
- 3) *eurooppayhtiöasetuksella* eurooppayhtiön (SE) säännöistä annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2157/2001;
- 4) *pörssilistadirektiivillä* arvopaperien ottamisesta viralliselle pörssilistalle sekä siihen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/34/EY;

5) *lyhyksimyyntiasetuksella* lyhyksimyynnistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 236/2012;

6) *EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksella* markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 596/2014.

5 §

Monenkeskisen järjestelmän ylläpitäjän ja kauppojen sisäisen toteuttajan noudatettavat säännökset

Kaikkien monenkeskisten järjestelmien toiminnassa on noudatettava joko tämän lain säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevia säännöksiä. Kauppojen sisäisen toteuttajan velvollisuudesta julkistaa kauppätietoja säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osastossa.

Rahoitusvälineitä koskevissa liiketoimissa, joita ei toteuteta monenkeskisessä järjestelmässä tai kauppojen sisäisessä toteuttajassa, on noudatettava EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen III osaston säännöksiä, sanotun kuitenkin rajoittamatta kyseisen asetuksen 23 ja 28 artiklan soveltamista.

II OSA

RAHOITUSVÄLINEIDEN MARKKINAPAIKAT

2 luku

Säännellyn markkinan ylläpitäminen

Pörssin toimilupa ja hallinto

1 §

Säännellyn markkinan ylläpitämisen luvanvaraisuus ja muu sallittu toiminta

Säänneltyä markkinaa ei saa ylläpitää ilman valtiovarainministeriön myöntämää toimilupaa.

Pörssi saa säännöllisen markkinan ylläpitämisen lisäksi ylläpitää monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, tarjota raportointipalveluja ja rahoitusvälineiden vaihdantaan ja säilytykseen liittyviä tietojenkäsittely- ja muita palveluja sekä arvopaperi-, johdannais- ja rahoitusmarkkinoiden kehittämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotuspalveluja sekä harjoittaa muuta edellä tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan läheisesti liittyvää toimintaa.

Pörssi saa toimia selvitysosapuolena sekä toimia tilinhoitajana sen mukaan kuin siitä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (348/2017).

Pörssi ei saa harjoittaa muuta kuin tässä pykälässä tarkoitettua toimintaa.

2 §

Pörssin kotipaikka

Pörssin kotipaikan on sijaittava Suomessa.

3 §

Toiminimi

Muu kuin pörssin toimiluvan saanut yhteisö ei saa toiminimessään tai muutoin toimintaansa kuvaamaan käyttää sanaa tai yhdysoosaa arvopaperipörssi taikka johdannaispörssi.

4 §

Toimilupahakemus

Valtiovarainministeriö myöntää hakemuksesta pörssin toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle. Toimilupaa voidaan hakea myös perustettavan yhtiön lukuun.

Toimilupahakemukseen on liitettävä pörssin toimintaa ja mahdollista 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua muuta toimintaa koskeva suunnitelma sekä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettu hakemus pörssin sääntöjen vahvistamisesta. Hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset pörssin:

- 1) omistuksesta;
- 2) johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
- 5) taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 6) valvontatehtävän hoitamisesta.

Jos toimilupaa haetaan perustettavan yhtiön lukuun, hakemukseen on lisäksi liitettävä riittävät selvitykset hakijasta.

Valtiovarainministeriön pyynnöstä hakijan on toimitettava ministeriölle toimiluvan myöntämiseksi tarvittavat lisäselvitykset.

5 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Valtiovarainministeriön on myönnettävä toimilupa, jos se voi saadun selvityksen perusteella varmistua, että:

- 1) hakija ja sen suunnittelema toiminta täyttävät tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa säännellyn markkinan ylläpitämiselle säädetyt ja määrätyt vaatimukset;
- 2) pörssin omistajat täyttävät 6 §:ssä säädetyt vaatimukset;
- 3) pörssin johto täyttää 16–18 §:ssä säädetyt vaatimukset, eikä ole perusteltua syytä epäillä johdon vaarantavan säännellyn markkinan tehokasta ja varovaista johtamista taikka markkinoita kohtaan tunnettua luottamusta;
- 4) pörssin omistus ei vaaranna pörssin varovaisten ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaista liiketoimintaa.

6 §

Pörssin merkittävien omistajien luotettavuus

Henkilön, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Henkilöä ei pidetä luotettavana, jos:

- 1) hänet on viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä; taikka

2) hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan pörssiä.

Jos edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa pörssin omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä pörssissä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

7 §

Toimilupapäätös ja pörssin toiminnan aloittaminen

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valituksen tekemisestä sillä perusteella, että päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, säädetään 11 luvun 1 §:ssä.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

Valtiovarainministeriöllä on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan pörssin liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Pörssi voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja 3 luvun 7 §:ssä tarkoitetut säännöt on vahvistettu. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yhtiölle, toiminta voidaan aloittaa, kun pörssi on rekisteröity.

Mitä sijoituspalvelulain 3 luvun 1 §:n 4 momentissa säädetään toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen yhtiön toimilupahakemuksesta, sovelletaan myös markkinoiden ylläpitäjään.

8 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa pörssin toiminnan harjoittamiseen on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen mainitun asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Valtiovarainministeriön on pyydettävä lupahakemuksesta kyseisen valtion arvopaperimarkkinoita valvovan viranomaisen lausunto. Kotipaikan siirtoa ei saa rekisteröidä ennen kuin toimilupa on annettu. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

9 §

Toimiluvan rekisteröinti

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin.

Perustettavalle pörssille ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

10 §

Taloudelliset toimintaedellytykset

Pörssillä pitää olla pörssin toiminnan laajuuteen ja laatuun nähden riittävät taloudelliset toimintaedellytykset.

Pörssin täysin maksetun osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa.

11 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia pörssin osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa hankinnan johdosta:

- 1) olisi vähintään kymmenen prosenttia pörssin osakepääomasta;
- 2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai
- 3) muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa pörssin hallinnossa.

Jos omistusosuutta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin pörssin osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos omistusosuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4–6, 6 a, 6 b ja 7 §:ssä säädetään.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja näiden osuus pörssin osakepääomasta ja sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, jos ne ovat pörssin tiedossa. Pörssin on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

- 1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;
- 2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista pörssissä;
- 3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä hankittavan omistusosuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitetulla tavalla määräysvalta pörssissä (*pörssin omistusyhteisö*).

12 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 11 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 32 a §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ennen 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 11 §:ssä tarkoitetut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

13 §

Pörssin sidonnaisuus

Pörssin ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää pörssin tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevilla tiedoilla tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Merkittävällä sidoksella tarkoitetaan tässä pykälässä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/20134 artiklan 1 kohdan 38 alakohdassa tarkoitettua läheistä sidonnaisuutta.

14 §

Toimiluvan peruuttaminen

Valtiovarainministeriö voi peruuttaa kokonaan tai osittain pörssin toimiluvan, jos:

- 1) pörssin toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta tai sen perusteella annettuja säännöksiä, toimiluvan ehtoja tai pörssin sääntöjä;
- 2) säännelty markkina ei ole toiminut kuuteen kuukauteen;
- 3) toimiluvan myöntämiselle säädettyjä olennaisia edellytyksiä ei enää ole olemassa;
- 4) säännellyn markkinan toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä; tai
- 5) pörssin toimilupaa haettaessa on annettu olennaisesti väärä tai puutteellisia tietoja säännellyn markkinan toiminnan kannalta keskeisistä seikoista.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu. Ennen kuin valtiovarainministeriö peruuttaa pörssin toimiluvan 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetulla perusteella, sen on ennen päätöksen tekemistä asetettava pörssille kohtuullinen määräaika toiminnassa havaittujen puutteellisuuksien korjaamiseksi, jollei toimiluvan peruuttaminen välittömästi ole välttämätöntä asian kiireellisyyden tai arvopaperimarkkinoiden vakauden ja luotettavan toiminnan turvaamiseksi.

Valtiovarainministeriö voi pörssin hakemuksesta peruuttaa pörssin toimiluvan, jos pörssi on päättänyt lopettaa säännellyn markkinan ylläpitämisen. Ennen päätöksen tekemistä valtiovarainministeriön on pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto.

Jos valtiovarainministeriö peruuttaa 1 tai 3 momentin nojalla pörssin toimiluvan, ministeriö voi samalla antaa määräyksiä siitä, miten toiminta lopetetaan. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta rekisteriviranomaiselle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

15 §

Valtiovarainministeriön oikeus keskeyttää pörssin toiminta

Valtiovarainministeriö voi määrätä pörssin toiminnan keskeytettäväksi määräajaksi, jos säännellyn markkinan toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuuluttava pörssiä sekä pyydettävä Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

16 §

Pörssin johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset

Pörssin hallituksen jäsenen ja toimivaan johtoon kuuluvan tulee olla luotettava ja hyvämaineinen henkilö, joka ei ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.

Luotettavana ja hyvämaineisena ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 momentissa tarkoitettuun tehtävään.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa pörssin johtoon kuuluvan päätösvallan käyttämistä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvostellen pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Pörssin on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä koskevista muutoksista sekä muutkin pörssin johtoa koskevat uudet tiedot, jotka ovat tarpeen sen arvioimiseksi, täyttääkö johto 16–18 §:ssä tarkoitettut vaatimukset. Mitä tässä pykälässä säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

17 §

Pörssin johdon ajankäyttö

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on käytettävä riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen. Henkilön samaan aikaan hoitamien muiden johtotehtävien enimmäismäärää arviotaessa on otettava huomioon henkilön yksilölliset olosuhteet sekä pörssin toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

18 §

Pörssin johdon kokoonpanoa ja työskentelyä koskevat vaatimukset

Pörssin johdolla on oltava tehtäviensä hoitamiseksi riittävä ja monipuolinen osaaminen ja kokemus. Hallituksella tulee olla riittävä tietämys, taidot ja kokemus pörssin liiketoiminnasta ja sen toimintaan liittyvistä keskeisistä riskeistä. Pörssin on käytettävä riittävästi voimavaroja hallituksen jäsenten perehdyttämiseen tehtävänsä.

Hallituksen on hyväksyttävä pörssille toimintaperiaatteet, joilla edistetään hallituksen kokoonpanon monimuotoisuutta. Hallituksen on hyväksyttävä pörssille tavoite sukupuolten tasapuolisesta edustuksesta hallituksessa sekä laadittava toimintaperiaatteet, joilla tavoite saavutetaan ja ylläpidetään.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti siten, että hallitus voi tehokkaasti kyseenalaistaa toimivan johdon päätöksiä sekä valvoa ja seurata sen päätöksentekoa. Hallituksen työ on järjestettävä siten, ettei hallituksen yksittäinen jäsen tai jäsenten vähemmistö epäasianmukaisesti tai pörssin edun vastaisesti vallitse hallituksen päätöksentekoa.

Hallituksen on määriteltävä pörssille hallinto- ja ohjausjärjestelmät, joilla varmistetaan yrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää markkinoita kohtaan tunnettua luotamusta.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on valvottava 4 momentissa tarkoitettujen hallinto- ja ohjausjärjestelmien noudattamista, arvioitava säännöllisesti niiden tehokkuutta ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi.

Hallituksen jäsenen tulee saada käyttöönsä tehtäviensä täyttämiseen riittävät tiedot ja asiakirjat.

19 §

Tilintarkastus ja velvollisuus toimittaa jäljennöksiä eräistä asiakirjoista

Pörssin tilintarkastajista vähintään yhden on oltava KHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullisen tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja.

Pörssin on ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös:

- 1) tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta;
- 2) tilintarkastuskertomuksesta;
- 3) tilinpäätöstä käsitelleen yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä säädetään toimilupavalvottavan ilmoitusvelvollisuudesta, sovelletaan myös pörssin tilintarkastajiin.

20 §

Pörssin kotipaikan siirto Euroopan talousalueella

Jos pörssi aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, pörssin on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitettusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun pörssi on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Todistuksen saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

21 §

Pörssin osallistuminen sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella

Jos pörssi osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:ssä taikka osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tai osakeyhtiölain jakautumista koskevaa 17 luvun 25 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen eurooppayhtiölain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua luvan myöntämistä, että pörssi ei ole noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

1 §

Säännellyn markkinan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

Pörssin toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Pörssin on varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Pörssillä on oltava toimintaperiaatteet pörssin toimintaan liittyvien eturistiriitojen tunnistamiseksi, niiden ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteissa on otettava erityisesti huomioon eturistiriitatilanteet, jotka voivat vaikuttaa pörssin toimintaan tai pörssille 2 §:ssä säädetyn valvontatehtävän luotettavaan hoitamiseen. Tehtäväkuvat on eriytettävä eturistiriitojen ehkäisemiseksi. Pörssillä on lisäksi oltava avoimet ja syrjimättömät säännöt ja menettelyt asianmukaisen ja hyvän kauppatavan mukaisen kaupankäynnin mahdollistamiseksi sekä puolueettomat perusteet toimeksiantojen tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Pörssin on varmistettava, että sen käyttämät järjestelmät ja menettelytavat turvaavat kaupankäyntijärjestelmän toiminnan luotettavuuden ja jatkuvuuden myös häiriötilanteissa. Pörssin tulee voida varmistaa, että sillä on riittävä kaupankäyntijärjestelmien häiriön-sietokyky, riittävä kapasiteetti toimeksiantojen ja viestien ruuhkahuippujen käsittelyyn ja varmistaa asianmukainen kaupankäynti markkinoiden vakavissa stressiolosuhteissa. Pörssin on testattava säännöllisesti kuormituskokein kaupankäyntijärjestelmän toimintaa edellä kuvattujen vaatimusten täyttämiseksi.

Pörssin hoitaessa sille tässä laissa säädettyjä tehtäviä sen toimintaan ei sovelleta hallintolakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), kielilakia (423/2003) eikä saamen kielilakia (1086/2003). Pörssin hallintoelimen jäsenen tai pörssin palveluksessa olevaan ei tällöin myöskään sovelleta rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään pörssistä, sovelletaan vastaavasti pörssin omistusyhteisöön.

Säännellyn markkinan ylläpitäjä ei saa toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä millään ylläpitämälään säännellyllä markkinalla.

2 §

Pörssin valvontatehtävä

Pörssillä on oltava tehokkaat järjestelyt ja menettelyt sekä tarvittavat resurssit tämän lain ja arvopaperimarkkinain lain ja niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja niiden tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten tai päätösten sekä pörssin sääntöjen noudattamisen valvomiseksi pörssin toiminnassa.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä:

- 1) menettelystä, joka ilmeisesti on vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka merkittävästi rikkoo pörssin sääntöjä;
- 2) tavanomaisesta poikkeavista kaupankäyntiolosuhteista;
- 3) rahoitusvälineeseen liittyvistä järjestelmän toimintahäiriöstä; tai
- 4) menettelystä, joka voi olla vastoin EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännöksiä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 2 momentissa tarkoitetut tiedot muille Finanssivalvontaa vastaaville ETA-valtioiden viranomaisille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle. Edellä 2 momentin 4 kohdassa tarkoitetusta menettelystä ilmoitus on kuitenkin tehtävä vain, jos Finanssivalvonta on vakuuttunut siitä, että kyse on menettelystä, joka on EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten vastainen.

Rikkomuksista ilmoittaminen

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja noudattaen henkilötietolakia (523/1999). Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Pörssin on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta koskevat tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä pörssissä.

Pörssin toiminnan ulkoistaminen

Ulkoistamisella tarkoitetaan pörssin toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa pörssille toiminnon tai palvelun, jonka pörssi olisi muutoin itse suorittanut.

Pörssi voi ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon kuin säännellyn markkinan ylläpitämisen, jos ulkoistaminen ei haittaa pörssin riskien hallintaa, sisäistä valvontaa, liiketoiminnan tai toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista eikä Finanssivalvonnan harjoittamaa valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta pörssi vastaa tästä laista, arvopaperimarkkina-asetuksesta, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksesta, EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksesta sekä niiden tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin ja sen nojalla annetuista komission asetuksista ja päätöksistä johtuvien velvollisuuksiensa täyttämistä. Pörssin on toimittava huolellisesti ulkoistaessaan toimintansa kannalta merkittävän toiminnon.

Toiminto on pörssin toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti pörssin toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai pörssin toimiluvan ehtojen noudattamista taikka pörssin taloudellista asemaa tai pörssin toiminnan jatkuvuutta.

Pörssin toiminnan kannalta merkittävän toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Pörssin on hankittava ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti pörssin viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja luovutettava tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

5 §

Ulkoistamisesta ilmoittaminen

Pörssin, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa toimintansa kannalta merkittävän toiminnon, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Pörssin ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

6 §

Säännellyn markkinan sääntöjen vähimmäisisältö

Pörssin on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säänneltyä markkinaa koskevat säännöt, jotka sisältävät määräykset vähintään seuraavista asioista:

- 1) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 2) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi sekä miten ja millä perusteilla kaupankäynti rahoitusvälineellä voidaan keskeyttää tai lopettaa;
- 3) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille sekä niiden hallinnolle ja hallinto- ja ohjausjärjestelmille tähän lakiin, arvopaperimarkkinalakiin ja niiden nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 4) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 5) velvoitteet, jotka johtuvat markkinalla toimivien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten henkilökunnalle asetettavista ammatillisista vaatimuksista;
- 6) millä ehdoilla kaupankäyntiosapuoleksi voidaan hyväksyä muita jäseniä kuin sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia;
- 7) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia kaupankäyntiosapuolille tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä pörssin sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 8) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja kaupankäyntiosapuolille voidaan pörssin sääntöjen rikkomisesta määrätä ja miten ne määrätään;
- 9) jos kaupankäynnin kohteena on johdannaissopimus, sen ehdot;
- 10) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia kauppojen määrittämiseen ja toteuttamiseen liittyy.

Säännellyt markkinat voivat hyväksyä kaupankäyntiosapuoliksi sijoituspalveluyrityksiä, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU mukaisesti toimiluvan saaneita luottolaitoksia ja muita henkilöitä:

- 1) jotka ovat riittävän hyvämaineisia;
- 2) joilla on riittävät kaupankäyntivalmiudet ja -taidot ja riittävä kokemus;
- 3) joilla on tarvittaessa riittävät organisaatiojärjestelyt; ja
- 4) joilla on hoitamaansa tehtävään nähden riittävät resurssit ottaen huomioon eri rahoitusjärjestelyt, joita säännelty markkina on saattanut ottaa käyttöön liiketoimien asianmukaisen toimituksen takaamiseksi.

7 §

Pörssin sääntöjen vahvistaminen

Pörssin säännöt ja niiden muutokset vahvistaa hakemuksesta valtiovarainministeriö. Säännöt on vahvistettava, jos ne ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja

määräysten mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että ne turvaavat luotettavan ja tasapuolisen kaupankäynnin.

Hakemus on ratkaistava kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Päätös on kuitenkin aina tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Valtiovarainministeriön on ennen sääntöjen vahvistamista pyydettävä Finanssivalvonnan lausunto. Jos päätös koskee sähköön, maakaasuun tai päästöoikeuksiin perustuvaa johdannaissopimusta, lausunto on pyydettävä myös Energiavirastolta.

Valtiovarainministeriö voi kaupankäynnin luotettavuuden ja tasapuolisuuden turvaamiseksi määrätä vahvistamisensa säännöissä olevien määräysten sisältöä muutettavaksi tai täydennettäväksi. Valtiovarainministeriön on ennen määräyksen antamista kuultava pörssiä ja pyydettävä asiassa Finanssivalvonnan lausunto.

Mitä 1 momentissa säädetään sääntöjen muutosten vahvistamisesta, ei sovelleta, jos muutokset ovat merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä. Pörssin on kuitenkin toimitettava sääntöjen muutokset valtiovarainministeriölle ja Finanssivalvonnalle tiedoksi ennen niiden voimaantuloa. Jos syntyy erimielisyyttä siitä, ovatko pörssin sääntöjen muutokset merkitykseltään vähäisiä tai teknisiä, ratkaisee asian valtiovarainministeriö.

8 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle

Pörssi saa ottaa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin, johon todennäköisesti kohdistuu riittävästi kysyntää ja tarjontaa ja jonka hinnanmuodostuksen voidaan siten arvioida olevan luotettavaa.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin myös ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, jos 1 momentin mukaiset vaatimukset täyttyvät ja jos sama arvopaperi on jo otettu kaupankäynnin kohteeksi muulla säännellyllä markkinalla. Tällaiselle liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuuksia pörssin säännöissä. Pörssin on ilmoitettava liikkeeseenlaskijalle arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta ennen kaupankäynnin aloittamista.

Pörssi saa ottaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi johdannaissopimuksen, jos sen hinnanmuodostus on luotettavaa, ja johdannaissopimus voidaan selvittää luotettavalla tavalla.

Muista edellytyksistä, joilla pörssi voi ottaa rahoitusvälineen säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi, säädetään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin nojalla annetun komission asetuksessa. Säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi haettavista arvopapereista julkistettavista esitteistä säädetään arvopaperimarkkinain 3–5 luvussa.

Pörssin velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa. Jos kaupankäynnin kohteeksi otetaan osake, joka ei ole kaupankäynnin kohteena muulla säännellyllä markkinalla, pörssin on samalla ilmoitettava Finanssivalvonnalle EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 17 alakohdan b alakohdassa edellytetyt arviot kyseisestä osakkeesta.

Finanssivalvonta voi määrätä, että rahoitusvälineen ottamista kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle lykätään enintään kymmenellä perättäisellä pankkipäivällä kerrallaan. Lykkäys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että rahoitusvälinettä kaupankäynnin kohteeksi hakeva taikka se, joka toimeksiannon nojalla huolehtii kaupankäynnin kohteeksi hakemisesta, toimii tämän lain, arvopaperimarkkina-

lain tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on varattava päätöksen kohteelle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

9 §

Arvopaperin ottaminen pörssilistalle

Pörssi saa liikkeeseenlaskijan hakemuksesta ottaa pörssilistalle arvopaperin, joka täyttää 8 §:n 1 ja 4 momentin ja tämän pykälän vaatimukset. Pörssilistadirektiivin täytäntöön panemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, joilla pörssi saa ottaa arvopaperin pörssilistalle, sekä niistä myönnettävistä poikkeuksista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella.

Osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttava arvopaperi voidaan ottaa pörssilistalle vain, jos kaupankäynnin kohteeksi pörssin ylläpitämälle säännellylle markkinalle on otettu tai samanaikaisesti otetaan samanlainen osake kuin se, johon arvopaperi oikeuttaa.

Osakkeen liikkeeseenlaskijan on haettava pörssilistalla olevien osakkeiden kanssa samanlaisten osakkeiden ottamista pörssilistalle vuoden kuluessa niiden liikkeeseenlaskusta, jollei liikkeeseenlaskija ole suostunut siihen, että pörssi ottaa ne pörssilistalle ilman eri hakemusta.

Liikkeeseenlaskijan on haettava samaan liikkeeseenlaskuun kuuluvat arvopaperimarkkinalain 2 luvun 1 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut arvopaperit samanaikaisesti pörssilistalle.

Pörssi voi sijoittajien suojaamiseksi hylätä hakemuksen arvopaperin ottamisesta pörssilistalle.

Pörssin on ratkaistava hakemus arvopaperin ottamisesta pörssilistalle kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos pörssi pyytää tänä aikana hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, sanottu määräaika lasketaan siitä päivästä, jona pörssi vastaanottaa lisäselvityksen. Jos pörssi ei tee ratkaisua määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin 5 ja 6 momentissa tarkoitettu päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä tai 6 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

10 §

Pörssilistan pitäminen

Pörssi voi pitää pörssilistadirektiivissä tarkoitettua pörssilistaa säännellylle markkinalle kaupankäynnin kohteeksi ottamistaan arvopapereista.

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen tai lopettaminen

Pörssi voi päättää keskeyttää tai lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä, jos rahoitusväline tai rahoitusvälineen arvopaperin liikkeeseenlaskija ei enää täytä pörssin sääntöjen vaatimuksia tai jos se on muutoin tarpeen pörssin toiminnasta annettujen säännösten ja määräysten, pörssin sääntöjen tai hyvän tavan vastaisen menettelyn vuoksi.

Pörssi voi keskeyttää tai lopettaa kaupankäynnin rahoitusvälineellä vastaavin edellytyksin myös rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan hakemuksesta.

Pörssi ei saa kuitenkaan keskeyttää tai lopettaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos se aiheuttaisi merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

Pörssin on keskeytettävä tai lopetettava kaupankäynti myös rahoitusvälineeseen liittyvällä johdannaisopimuksella, jos toimenpide on tarpeen 1 momentissa tarkoitetun pää-

töksen tavoitteiden tukemiseksi. Pörssin on keskeytettävä sähkөөn tai maakaasuun perustuvan johdannaissopimuksen kaupankäynti myös, jos kaupankäynti vaarantaa sähkö- tai maakaasuhuoltoa tai on vahingoksi sähkö- tai maakaasumarkkinoille tai jos sähkö- tai maakaasujärjestelmän toiminta on muusta pörssin säännöissä mainitusta painavasta syystä häiriintynyt.

Finanssivalvonnan on määrättävä kaupankäynti keskeytettäväksi tai lopetettavaksi muulla Suomessa toimivalla säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tai määrättävä kauppojen sisäinen toteuttaja keskeyttämään tai lopettamaan kaupankäynti samalla rahoitusvälineellä tai siihen liittyvällä johdannaissopimuksella, jos keskeyttämisen tai lopettamisen syynä on:

1) epäily markkinoiden väärinkäytöstä;

2) julkinen ostotarjous; tai

3) liikkeeseenlaskijasta tai rahoitusvälineestä ei ole julkistettu sisäpiirintietoa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 7 ja 17 artiklan mukaisesti.

Pörssi voi pyytää Finanssivalvontaa vahvistamaan 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettua kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Finanssivalvonnan on tällaisen pyynnön saatuaan ilman aiheutonta viivytystä päätettävä, vahvistaako se pörssin tekemän kaupankäynnin keskeytyspäätöksen. Jos Finanssivalvonta päättää olla vahvistamatta pörssin tekemää päätöstä, pörssin on ilman aiheutonta viivytystä jatkettava kaupankäyntiä rahoitusvälineellä.

Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin 1 tai 4 momentissa tarkoitettu päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä samoin kuin joukkolainanhaltijoiden edustajasta annetussa laissa (574/2017) tarkoitettulla, kyseiseen joukkovelkakirjalainaan nimetyllä joukkolainanhaltijoiden edustajalla, jos joukkolainanhaltijoiden kokous on niin päättänyt, sekä sijoittajalla, joka omistaa kyseisiä rahoitusvälineitä tai niihin oikeuttavia rahoitusvälineitä, on oikeus saattaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettu pörssin päätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi. Pörssin päätös lopettaa kaupankäynti voidaan asian Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saattamisesta huolimatta panna täytäntöön, jollei Finanssivalvonta tai muutoksenhakuviranomainen toisin päättä.

Pörssin on julkistettava välittömästi päätös kaupankäynnin keskeyttämisestä, lopettamisesta tai kaupankäynnin jatkamisesta rahoitusvälineellä. Lisäksi pörssin on ilmoitettava päätöksestä Finanssivalvonnalle ja, jos päätös koskee 4 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettua johdannaissopimusta, Energiavirastolle.

Pörssin velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle, kun rahoitusvälineellä ei enää käydä kauppaa tai se ei ole enää otettuna kaupankäynnin kohteeksi, säädetään lisäksi EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

12 §

Finanssivalvonnan toimivaltuudet keskeyttää, lopettaa tai kieltää kaupankäynti rahoitusvälineillä

Sen estämättä mitä 11 §:ssä säädetään, Finanssivalvonta voi määrätä pörssin keskeyttämään tai lopettamaan kaupankäynnin tai kieltää pörssiä järjestämästä kaupankäyntiä rahoitusvälineillä, jos kaupankäynnissä, rahoitusvälineitä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamiseen liittyvää tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia tai arvopaperimarkkinalakia taikka niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta tai EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta taikka niiden tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettuja komission asetuksia tai päätöksiä tai pörssin sääntöjä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syytä muuta johdu.

13 §

Finanssivalvonnan tehtävät ja ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on julkistettava välittömästi 11 ja 12 §:ään perustuvat päätöksensä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava 11 tai 12 §:ään perustuvasta päätöksestä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muiden ETA-valtioiden Finanssivalvontaa vastaaville toimivaltaisille viranomaisille.

Jos kyse on 11 §:n 4 momentissa tarkoitettusta päätöksestä, Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksestä tarvittaessa myös Energiavirastolle.

Jos ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaava toimivaltainen viranomainen on ilmoittanut Finanssivalvonnan keskeyttäneensä tai lopettaneensa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen kaupankäynnin ja sama rahoitusväline tai siihen liittyvä johdannainen on kaupankäynnin kohteena pörssissä, monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä taikka sisäisellä toteuttajalla Suomessa, Finanssivalvonnan on kiellettävä kaupankäynti keskeytyksen ajan tai määrättävä se lopetettavaksi. Kieltoa ei voida kuitenkaan määrätä, jos siitä aiheutuu merkittävää haittaa sijoittajille tai rahoitusmarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle.

14 §

Arvopaperin poistaminen pörssilistalta

Arvopaperin poistamiseen pörssilistalta sovelletaan, mitä 11 §:ssä säädetään kaupankäynnin lopettamisesta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös ja pörssin liikkeeseenlaskijan hakemuksen johdosta tekemä päätös olla poistamatta arvopaperia pörssilistalta Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimivalla rekisteröidyllä yhdistyksellä ja kyseiseen joukkovelkakirjalainaan nimetyllä joukkolainanhaltijoiden edustajalla, jos joukkolainanhaltijoiden kokous on niin päättänyt, sekä sijoittajalla, joka omistaa tarkoitettuja arvopapereita tai niihin oikeuttavia arvopapereita, on oikeus saattaa pörssin listalta poistamispäätös Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi.

15 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeudet

Pörssin on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet suomalaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle ja muussa ETA-valtiossa vastaavan toimiluvan saaneelle sijoituspalvelun tarjoajalle, joka täyttää laissa ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Muulle henkilölle, jolla on kotipaikka ETA-valtiossa, on myönnettävä kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos henkilö täyttää pörssin säännöissä asetetut vaatimukset ja henkilön luotettavuudesta, hyvämainaisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta sekä toiminnan järjestämisestä saadun selvityksen perusteella tai muutoin on todennäköistä, ettei henkilön osallistuminen kaupankäyntiin vaaranna kaupankäynnin luotettavuutta. Henkilöllä on lisäksi oltava riittävät taloudelliset ja muut edellytykset täyttää rahoitusvälineiden kaupoista johtuvat velvollisuutensa.

Pörssi voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet myös muulle kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle, jos hakija täyttää laissa, Finanssivalvonnan määräyksissä ja pörssin säännöissä asetetut vaatimukset.

Sen lisäksi, mitä 6 §:ssä tarkoitetuissa pörssin säännöissä määrätään kaupankäyntiosapuolen oikeuksien peruuttamisesta, pörssin on peruutettava määräajaksi tai toistaiseksi kaupankäyntiosapuolen oikeudet, jos Finanssivalvonta sitä päätöksellään painavasta syystä vaatii. Finanssivalvonnan on ennen päätöksen tekemistä kuultava pörssiä ja kaupankäyntiosapuolta, jollei asian kiireellisyydestä tai muusta erityisestä syystä muuta johdu.

Pörssin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle kaupankäyntiosapuolen oikeuksien myöntämisestä ja peruuttamisesta sekä vuosittain lista kaupankäyntiosapuolista.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettulla henkilöllä, jonka kaupankäyntiosapuolen oikeudet on peruutettu, on oikeus saattaa pörssin 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu päätös peruuttaa kaupankäyntiosapuolen oikeudet Finanssivalvonnan käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa päätöksestä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava pörssille asian saattamisesta sen käsiteltäväksi. Pörssin päätös peruuttaa kaupankäyntiosapuolen oikeudet voidaan asian Finanssivalvonnan käsiteltäväksi saattamisesta huolimatta panna täytäntöön, jollei Finanssivalvonta tai muutoksenhakuviran-omainen toisin päätä.

16 §

Lyhyeksimyynnin rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä tilapäisiä rajoituksia rahoitusvälineen lyhyeksimyynnille sen hinnan merkittävän alentumisen vuoksi säädetään lyhyeksimyntiasetuksen 23 artiklassa.

17 §

Sopimus markkinatakauksesta

Pörssin on laadittava kirjallinen sopimus markkinatakauksesta markkinatakausstrategi-aa säännellyllä markkinalla toteuttavan kaupankäyntiosapuolen kanssa. Pörssin on huolehdittava, että riittävän monet kaupankäyntiosapuolet voivat tulla sopimuksen osapuoleksi, jos tämä on perusteltua kaupankäynnin luonne ja laajuus huomioon ottaen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) sitovista hintatarjouksista;
- 2) likviditeetin tarjoamisesta ja muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä velvoitteista;
- 3) mahdollisista hinnanalennuksesta tai muista kannustimista likviditeetin tarjoamiseksi sekä muista pörssin järjestelmään osallistumiseen liittyvistä oikeuksista.

Pörssin on valvottava, että sijoituspalveluyritys noudattaa tässä pykälässä tarkoitettua sopimusta.

Pörssin on toimitettava tieto sopimuksen sisällöstä ja tarvittavat muut tiedot Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytystä.

18 §

Algoritminen kaupankäynti

Pörssillä on oltava käytössään tehokkaat järjestelmät ja sisäiset menettelytavat, joilla:

- 1) varmistetaan, että pörssin kaupankäyntiosapuolet testaavat algoritmista kaupankäyntiä;
- 2) ehkäistään ja hallinnoidaan algoritmisten kaupankäyntijärjestelmien aiheuttamaa tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä.

Pörssin on varmistettava, että säännöt sen konosalipalveluista ovat avoimia, tasapuolisia ja syrjimättömiä.

Pörssin on huolehdittava siitä, että se pystyy tunnistamaan kaupankäyntiosapuolten algoritmisella kaupankäynnillä tuotetut toimeksiannot, niiden luomiseen käytetyt algoritmit ja toimeksiannoista asianmukaisesti vastaavat henkilöt. Pörssin on annettava tiedot Finanssivalvonnalle pyynnöstä ilman aiheetonta viivytystä.

19 §

Suora sähköinen pääsy markkinapaikalle

Pörssi voi sallia, että kaupankäyntiosapuolena oleva sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tarjoaa suoran sähköisen pääsyn asiakkaalle. Suoralla sähköisellä markkinoillepääsylä tarkoitetaan järjestelyä, jossa kaupankäyntiosapuoli antaa asiakkaalle luvan käyttää sen kaupankäyntikoodia siten, että asiakas voi välittää rahoitusvälineeseen liittyviä toimeksiantoja sähköisesti suoraan kauppapaikkaan.

Pörssin on huolehdittava siitä, että asiakkaisiin, joilla on suora sähköinen pääsy sen järjestelmiin, sovelletaan asianmukaisia vaatimuksia.

Pörssin kaupankäyntiosapuoli vastaa suoraa sähköistä pääsyä käyttäneen asiakkaansa toimeksiannosta ja kaupasta.

Pörssillä on oltava järjestelmä ja sisäiset menettelytavat, joilla se pystyy erottamaan ja tarvittaessa lopettamaan suoraa sähköistä pääsyä käyttävän henkilön toimeksiannot tai kaupankäynnin ja joilla se keskeyttää tai lopettaa kaupankäyntiosapuolen tarjoaman suoran sähköisen pääsyn, jos kaupankäyntiosapuoli tai sen asiakas ei noudata, mitä tässä pykälässä säädetään.

20 §

Hinnanmuutosvälit

Pörssillä on oltava asianmukaiset järjestelyt rahoitusvälineiden hinnanmuutosväleiksi. Pörssin on otettava järjestelyssä huomioon rahoitusvälineen likviditeettiluonne eri markkinoilla ja osto- ja myyntitarjousten erojen keskiarvo sekä mukautettava hinnanmuutosväli rahoitusvälineittäin.

21 §

Liiketoimintakellojen yhdenmukaistaminen

Kaikkien kauppapaikkojen ja niiden kaupankäyntiosapuolten on tahdistettava yhdenmukaiseksi liiketoimintakellot, joita käyttämällä tallennetaan raportoitavien tapahtumien päiväys ja kellonaika.

22 §

Kaupankäynnin lyhytaikainen keskeyttäminen

Pörssillä on oltava järjestelmä ja sisäiset menettelytavat kaupankäynnin merkittävien toimintahäiriöiden välttämiseksi, jotka ovat riittävät:

- 1) kaupankäynnin pysäyttämiseen tai rajoittamiseen väliaikaisesti, jos rahoitusvälineen hinta muuttuu merkittävästi lyhyessä ajassa säännellyllä markkinalla tai siihen liittyvällä markkinalla;
- 2) kaupankäynnin tai muun liiketoimen peruuttamiseen, muuttamiseen tai korjaamiseen.

Pörssin on varmistettava, että kaupankäynnin pysäyttämisen tekijät luokitellaan tavalla, jossa otetaan huomioon:

- 1) omaisuuserien likviditeetti;
- 2) markkinamallin luonne;
- 3) markkinamallin käyttäjien laji.

Pörssin on ilmoitettava pysäyttämisen tekijät ja niiden olennaiset muutokset Finanssivalvonnalle ilman aiheetonta viivytyksiä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava tiedot edelleen Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Pörssin on ilmoitettava kaupankäynnin keskeytyksestä Finanssivalvonnalle, jos pörssi on likviditeetillä mitattuna olennainen säännelty markkina kyseiselle rahoitusvälineelle. Finanssivalvonnan tulee ilmoittaa keskeytyksestä toimivaltaisille viranomaisille.

23 §

Tarjousten hylkääminen

Pörssillä on oltava järjestelmät ja menettelytavat hylätä tarjous, joka ylittää ennalta määritellyt kauppojen määrät ja hintojen raja-arvot tai on selvästi virheellinen.

24 §

Kauppojen selvitys

Pörssin on järjestettävä asianmukaisesti säännellyllä markkinalla tehtyjen kauppojen selvitys. Pörssin osapuolilla on oltava tosiasiallinen ja syrjimätön pääsy kauppojen selvitysjärjestelmiin.

Jos pörssi käyttää kauppojen selvitykseen arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua keskusvastapuolta, pörssin, mainitussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskuksen ja keskusvastapuolen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Pörssin on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi kieltää pörssiä käyttämästä kauppojen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastapuolta tai arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

Pörssin velvollisuudesta käyttää keskusvastapuolta johdannaiskauppojen selvitykseen säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 29 artiklassa.

25 §

Kaupankäyntiosapuolen oikeus valita arvopaperikeskus

Kaupankäyntiosapuolella on oikeus käyttää kauppojen selvitykseen myös muuta arvopaperikeskusta kuin pörssin käyttämää arvopaperikeskusta säännellyllä markkinalla tehdyistä kaupoista johtuvien velvollisuuksiensa toteuttamiseksi, jos pörssin ja mainittujen arvopaperikeskusten yhteistoiminta on järjestetty siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Jos kaupankäyntiosapuoli aikoo käyttää 1 momentin mukaista oikeutta, siitä on ilmoitettava etukäteen asianomaiselle pörssille, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa tulee esittää selvitys yhteistoimintajärjestelyistä, joilla turvataan kaupankäynnin luotettavuus ja rahoitusmarkkinoiden vakaus.

Finanssivalvonta voi kieltää kaupankäyntiosapuolta käyttämästä kauppojen selvitykseen 1 momentissa tarkoitettua muuta arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

26 §

Positiolimitit ja hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvonta

Pörssillä on oltava asianmukaiset järjestelmät ja järjestelyt, jotka mahdollistavat hyödykejohdannaisilla sekä päästöoikeuksilla ja niiden johdannaisilla tapahtuvan kaupankäynnin rajoittamisen ja tällaista kaupankäyntiä koskevien tietojen saannin kaupankäyntiosapuolilta sekä kaupankäynnin hoidon valvonnan avoimilla ja syrjimättömillä perusteilla.

Pörssi voi vaatia kaupankäyntiosapuolta vähentämään positioita kaupankäynnin kohteena olevassa rahoitusvälineessä tilapäisesti tai pysyvästi sekä sulkemaan positioita rahoitusvälineissä taikka myymään rahoitusvälineitä etukäteen sovitulla hinnalla ja etukäteen sovitun määrän likviditeetin lisäämiseksi markkinalle.

Jos kaupankäyntiosapuoli ei noudata edellä 2 momentissa tarkoitettua pörssin vaatimusta, voi pörssi toteuttaa momentissa tarkoitettuja välttämättömiä toimenpiteitä kaupankäyntiosapuolen lukuun.

Pörssin on toimitettava Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä ja järjestelyjä koskevat riittävät tiedot.

27 §

Tarjouskirjan tietojen toimittaminen Finanssivalvonnalle

Pörssin on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä Finanssivalvonnalle sen pyynnöstä tiedot tarjouskirjasta.

28 §

Kaupankäyntimaksut

Pörssin perimien maksujen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä. Pörssin on huolehdittava, että tiedot maksujen määräytymisperusteista ovat julkisesti saatavilla.

Pörssi voi periä korkeampia maksuja:

- 1) toimeksiannoista, jotka myöhemmin perutaan;
- 2) kaupankäyntiosapuolilta, joiden toimeksiannoista suuri osa perutaan;
- 3) kaupankäyntiosapuolilta, jotka käyttävät huippunopeaa algoritmista kaupankäyntiä.

Jos pörssi myöntää kaupankäyntialennuksia, sen on vastineeksi asetettava markkinatakausvelvoitteita kyseiselle osakkeelle tai soveltuvalle osakekorille.

Maksut eivät saa luoda kannustimia toimeksiantojen tai liiketoimien toteuttamiseen siten, että se lisää tavanomaisesta poikkeavaa kaupankäyntiä tai edellytyksiä markkinoiden väärinkäytölle.

29 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 31 §:ssä tarkoitettuun pörssin sisäpiirirekisteriin siten kuin 30 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Pörssin sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

- 1) pörssin hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) pörssin palveluksessa olevaa muuta henkilöä, joka asemansa tai tehtäviensä johdosta saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

30 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Pörssin sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 29 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

- 1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;
- 2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 kohdassa tarkoitettulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;
- 3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitettun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava pörssille:

- 1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5000 euroa;
- 2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, pörssi voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

31 §

Pörssin sisäpiirirekisteri

Pörssin on pidettävä 30 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*pörssin sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 29 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitettun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitettut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 30 §:n 6 momentin mukaisesti, pörssin sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Pörssin sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

32 §

Pörssin toiminta toisessa ETA-valtiossa

Pörssin, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota.

Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot sen ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle, johon sijoittautuneille sijoituspalvelun tarjoajille tai muille henkilöille pörssi aikoo tarjota suora mahdollisuutta käydä kauppaa.

Finanssivalvonnan on ETA-valtion Finanssivalvontaa vastaavan toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle viranomaiselle, mille siihen valtioon sijoittautuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle pörssi on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, sovelletaan myös pörssin ylläpitämään monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

33 §

Ilmoitukset muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Valtiovarainministeriön on ylläpidettävä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti luetteloa säännellyistä markkinoista, joille on tämän lain mukaisesti vahvistettu säännöt. Valtiovarainministeriön on annettava luettelo tiedoksi muille ETA-valtioille ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, jos sääntöjä vahvistettaessa on voitu varmistua siitä, että kaupankäynti säännellyllä markkinalla täyttää tiedoksiannolle asetetut vaatimukset. Samalla tavalla on ilmoitettava luetteloon tehdyistä muutoksista.

Finanssivalvonnan on vähintään kerran vuodessa toimitettava rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita koskevat laskelmat ja tiedot Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

34 §

Markkinointi

Säänneltyä markkinaa ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

35 §

Kaupankäyntikalenteri

Finanssivalvonnan on julkaistava internetsivuillaan kalenteri pörssin ylläpitämän säännellyn markkinan kaupankäyntipäivistä.

36 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) 1 §:ssä tarkoitettusta riskienhallinnasta pörssin operatiivisten riskien osalta;

2) 4 §:n mukaisista pörssin toiminnan ulkoistamisen edellytyksistä ja 5 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen sisällöstä;

3) 30 §:ssä tarkoitettun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta;

4) 31 §:ssä tarkoitettun pörssin sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti pörssi voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 15 §:n 3 momentissa tarkoitettulle ulkomaiselle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle. Määräysten on turvattava Finanssivalvonnalle riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista.

4 luku

Ulkomaisen pörssin toiminta Suomessa

1 §

Toisen ETA-valtion pörssi

Ennen kuin toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä voi tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa säännellyllä markkinalla, on sille toimiluvan myöntäneen valtion toimivaltaisen viranomaisen tehtävä asiasta ilmoitus Finanssivalvonnalle.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

2 §

Kolmannen maan pörssi

Kolmannessa maassa toimiluvan saanut pörssiä vastaava markkinoiden ylläpitäjä, jäljempänä *kolmannen maan pörssi*, saa valtiovarainministeriön luvalla tarjota Suomeen sijoittuneelle sijoituspalvelun tarjoajalle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden osallistua säännelyä markkinaa vastaavaan kaupankäyntiin.

3 §

Kolmannen maan pörssin lupahakemus

Edellä 2 §:ssä tarkoitettua lupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä toimintasuunnitelma ja riittävät selvitykset kolmannen maan pörssin:

- 1) omistuksesta;
- 2) johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittelystä;
- 5) taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 6) kotivaltion lainsäädännöstä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta.

4 §

Luvan myöntäminen kolmannen maan pörssille

Valtiovarainministeriö voi myöntää 2 §:ssä tarkoitettun luvan kolmannen maan pörssille, jos:

- 1) kolmannen maan pörssiin sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksytyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän riikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

2) kolmannen maan pörssin taloudelliset toimintaedellytykset, sisäinen valvonta ja riskien hallinta, mahdollisten eturistiriitojen ja sidonnaisuuksien käsittely sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät olennaisesti poikkea tämän lain vaatimuksista;

3) kolmannen maan pörssiä valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti;

4) toiminnan harjoittamisesta ei aiheudu Suomessa vaaraa sijoittajien eduille.

Ennen luvan myöntämistä tulee kolmannen maan pörssin toiminnan valvonnasta sen kotivaltiossa vastaavan viranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä olla allekirjoitettu kolmannen maan pörssin valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja.

Valtiovarainministeriö voi lupaa myöntäessään luvan hakijaa kuultuaan asettaa toiminnan harjoittamista koskevia kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja.

Valtiovarainministeriön on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto kolmannen maan pörssin toimintaa sen kotivaltiossa valvovalta viranomaiselta, Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta.

5 §

Luvan peruuttaminen sekä toiminnan keskeyttäminen

Kolmannen maan pörssille myönnetyn luvan peruuttamiseen ja sanotun pörssin Suomessa harjoittaman toiminnan keskeyttämiseen sovelletaan vastaavasti, mitä 2 luvun 14 §:ssä säädetään pörssin toimiluvan peruuttamisesta ja 2 luvun 15 §:ssä pörssin toiminnan keskeyttämisestä.

Sen lisäksi, mitä 2 luvun 14 §:n 2 momentissa ja 2 luvun 15 §:n 2 momentissa säädetään, valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä varattava kolmannen maan pörssin toimintaa sen kotivaltiossa valvovalle viranomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

6 §

Kaupankäynnin järjestäjä, joka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa

Mitä 2–5 §:ssä säädetään kolmannen maan pörssistä, kolmannen maan pörssin lupahakemuksesta, luvan myöntämisestä kolmannen maan pörssille sekä luvan peruuttamisesta ja toiminnan keskeyttämisestä, sovelletaan vastaavasti kaupankäynnin järjestäjään, joka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastaavaa kaupankäyntiä kolmannessa maassa.

5 luku

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat vaatimukset

Monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat yleiset vaatimukset

1 §

Oikeus ylläpitää monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää voivat ylläpitää tämän luvun mukaisesti vain pörssi, sijoituspalvelulaissa tarkoitettu sijoit-

tuspalveluyritys ja kolmannen maan yrityksen sivuliike sekä luottolaitostoiminnasta annettussa laissa tarkoitettua luottolaitos ja kolmannen maan luottolaitoksen sivuliike, joka ylläpitää Suomessa monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää.

Mitä 3 luvun 12–14, 16, 22, 26 ja 27 §:ssä säädetään pörssistä tai säännelystä markkinasta, koskee myös monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää sekä niiden ylläpitäjiä.

Mitä 2 luvun 15–18 §:ssä säädetään pörssistä sekä sen hallintoelimen jäsenestä ja palveluksessa olevasta, koskee vastaavasti monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää sekä sen hallintoelimen jäsentä ja palveluksessa olevaa monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän hoitaessa sille tässä laissa säädettyjä tehtäviä.

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, koskee myös monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjää.

Sen lisäksi, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2–5 momentissa, 5 §:n 1 momentissa, 7 §:n 1, 3 ja 4 momenteissa, 10 §:n 3 momentissa, 7 a luvussa, 9 luvun 1 ja 4 §:ssä ja 4 a §:n 3 momentissa sekä 10 luvun 11 ja 12 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestämisestä, koskee myös monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjää.

Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän toiminnassa ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä toimittaessa ei saa menetellä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä säädetyn hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesti.

2 §

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän säännöt

Monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää varten on oltava läpinäkyvät säännöt niiden rahoitusvälineiden määrittämisestä koskevista perusteista, joilla voidaan käydä kauppaa niiden järjestelmissä ja menettelytavat, joilla varmistetaan tasapuolinen ja asianmukainen kaupankäynti. Kaupankäyntijärjestelmässä on noudatettava objektiivisia perusteita toimeksiantojen toteuttamiseksi tehokkaasti. Järjestelmän moitteeton tekninen toimivuus on pystyttävä varmistamaan ja järjestelmässä on oltava tehokkaat varajärjestelmät varsinaisen järjestelmän toimintahäiriöihin ja niistä aiheutuviin riskeihin varautumiseksi.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on laadittava ja pidettävä yleisön saatavilla säännöt, jotka sisältävät määräykset ainakin seuraavista asioista:

- 1) miten ja millä perusteilla rahoitusväline otetaan kaupankäynnin kohteeksi;
- 2) miten kaupankäynti tapahtuu;
- 3) miten ja millä perusteilla kaupankäyntiosapuolen oikeudet myönnetään ja peruutetaan;
- 4) mitä oikeuksia ja velvoitteita kaupankäyntiosapuolille asetetaan;
- 5) millaisia seuraamuksia kaupankäyntiosapuolille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Jos monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää, johon arvopaperi otetaan kaupankäynnin kohteeksi arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, on säännöissä määrättävä sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään:

- 1) millaisia vaatimuksia, oikeuksia ja velvollisuuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille ja niiden hallinnolle tähän lakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvien velvollisuuksien täyttämiseksi tai muutoin asetetaan;
- 2) miten ja missä menettelyssä arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot julkistetaan;

3) miten arvopaperia ja sen liikkeeseenlaskijaa koskevat tiedot laaditaan ja julkistetaan, jos arvopaperista ei ole julkistettava arvopaperimarkkinalain 3–5 luvuissa tarkoitettua esitettä;

4) millaisia seuraamuksia arvopaperien liikkeeseenlaskijoille voidaan määrätä sääntöjen rikkomisesta ja miten ne määrätään.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava säännöt ja niiden muutokset Finanssivalvonnalle hyvissä ajoin ennen niiden voimaantuloa. Finanssivalvonnan on valvottava, että säännöt täyttävät 1 ja 2 momentissa säädetyt vaatimukset.

3 §

Kaupankäynnin järjestäjän tiedonantovelvollisuus

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on annettava kaupankäynnin kohteena olevasta rahoitusvälineestä riittävästi tietoa tai muutoin varmistettava tiedon julkinen saatavuus, jotta kaupankäyntiosapuolet voivat tehdä perustellun arvion rahoitusvälineestä. Tietojen antamisessa on otettava huomioon tiedon käyttäjät ja kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen erityispiirteet.

4 §

Eturistiriitojen hallinta ja järjestelmien luotettavuus

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjällä on oltava riittävät järjestelmät ja menettelytavat, joilla se voi tunnistaa ja hallita eturistiriitoja, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa kaupankäyntijärjestelmän, kaupankäyntiosapuolten ja käyttäjien asianmukaiselle toiminnalle ja vaarantaa järjestelmän jatkuvuuden.

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on noudatettava mitä tämän lain 3 luvun 1 §:n 4 momentissa sekä 11, 17–20, 23 ja 28 §:ssä säädetään toiminnan järjestämisestä, järjestelmien häiriönsietokyvystä, kauppohenkilöstön hintavaihtelurajoista ja sähköisestä kaupankäynnistä ja sillä on oltava sitä varten käytössään kaikki tarvittavat tehokkaat järjestelmät, menettelyt ja järjestelyt.

5 §

Rahoitusvälineen ottaminen kaupankäynnin kohteeksi

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi ottaa kaupankäynnin kohteeksi rahoitusvälineen, jota koskevien tietojen saatavuus voidaan turvata 3 §:ssä säädetyllä tavalla. Arvopaperia ei voida ottaa kaupankäynnin kohteeksi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta, ellei arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta ole luotettavan kaupankäynnin järjestämiseksi saatavissa riittävästi tietoa.

Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteeksi otettu arvopaperi voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi muulla markkinalla arvopaperin liikkeeseenlaskijan hakemuksesta tai ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan on tehtävä monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän kanssa arvopaperin kaupankäynnin kohteeksi ottamista koskeva kirjallinen sopimus, jossa liikkeeseenlaskija sitoutuu noudattamaan 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sääntöjä.

Jos arvopaperi on otettu kaupankäynnin kohteeksi ilman arvopaperin liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalle ei saa asettaa tiedonantovelvollisuutta monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän säännöissä. Kun kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla otetulla arvopaperilla käydään kauppaa myös monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ilman liikkeeseenlaskijan suostumusta, liikkeeseenlaskijalla ei ole velvoitetta julkistaa sitä koskevia taloudellisia tietoja ensi-

markkinoilla, jatkuvasti eikä tapauskohtaisesti kyseisessä monenkeskisessä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä.

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle rahoitusvälineestä, jonka ottamista kaupankäynnin kohteeksi niiden kauppapaikassa on pyydetty tai joka on otettu kaupankäynnin kohteeksi taikka jolla on käyty kauppaa ensimmäistä kertaa, säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 4 artiklassa.

6 §

Kaupankäyntiosapuoleksi ottaminen

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on otettava käyttöön, julkistettava ja pidettävä voimassa sekä pantava täytäntöön objektiivisiin perusteisiin perustuvat avoimet ja syrjimättömät säännöt, jotka koskevat pääsyä niiden järjestelmiin.

7 §

Kaupankäyntijärjestelmän moitteettoman ja jatkuvan toimivuuden varmistaminen

Monenkeskistä ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää varten on ylläpidettävä riittävät järjestelyt, joilla varmistetaan kaupankäyntijärjestelmän virheetön toiminta, sekä tehokkaat vara-järjestelmät, joilla voidaan varmistaa kaupankäyntijärjestelmän jatkuvuus häiriötilanteissa ja hallita toimintahäiriöihin liittyviä riskejä.

8 §

Kauppojen selvitys

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on järjestettävä asianmukaisesti monenkeskisessä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tehtyjen kauppojen selvitys ja tiedotettava kaupankäyntiosapuolille näiden velvoitteista kaupankäyntijärjestelmässä toteutettujen liiketoimien selvityksessä.

Jos monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttää kauppojen selvitykseen arvoosuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun laissa tarkoitettua keskusvastapuolta, kaupankäynnin järjestäjän ja mainitussa laissa tarkoitetun arvopaperikeskuksen ja keskusvastapuolen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei kaupankäynnin luotettavuus tai rahoitusmarkkinoiden vakaus vaarannu.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava kauppojen selvitystä koskevissa järjestelyissä tapahtuvista muutoksista hyvissä ajoin etukäteen valtiovarainministeriölle, Suomen Pankille ja Finanssivalvonnalle. Finanssivalvonta voi kieltää monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjää käyttämästä kauppojen selvityksessä muussa ETA-valtiossa sijaitsevaa keskusvastapuolta, muuta selvitysyhteisöä ja arvopaperikeskusta, jos sen käyttäminen todennäköisesti vaarantaa kaupankäynnin luotettavuuden tai rahoitusmarkkinoiden vakauden.

9 §

Kaupankäyntiosapuolten vähimmäismäärä

Monenkeskisessä ja organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä on oltava vähintään kolme aktiivista kaupankäyntiosapuolta, joista jokaisen on voitava vaikuttaa muiden kanssa rahoitusvälineen hinnanmuodostukseen.

10 §

Positiolimitit ja hyödykejohtannaispositioiden hoidon valvonta

Mitä 3 luvun 26 §:ssä säädetään positiolimiiteistä ja hyödykejohtannaispositioiden hoidon valvonnasta, sovelletaan myös monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjään.

11 §

Kaupankäynnin keskeyttäminen, lopettaminen ja kieltäminen

Mitä 3 luvun 11–13 §:ssä säädetään kaupankäynnin keskeyttämisestä, lopettamisesta ja kieltämisestä säännellyllä markkinalla, sovelletaan myös monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

Monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän on noudatettava viipymättä Finanssivalvonnan tämän lain 3 luvun 13 §:n mukaisesti antamia ohjeita rahoitusvälineen kaupankäynnin keskeyttämisestä tai lopettamisesta.

12 §

Lyhyeksimyynnin rajoittaminen

Finanssivalvonnan oikeudesta määrätä tilapäisiä rajoituksia rahoitusvälineen lyhyeksimyynille sen hinnan merkittävän alentumisen vuoksi säädetään lyhyeksimyntiasetuksen 23 artiklassa.

13 §

Kaupankäynnin järjestäjän valvontatehtävät

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on järjestettävä riittävin voimavaroin luotettava valvonta varmistamaan tämän lain, arvopaperimarkkinain ja niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen, EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja niiden tai rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen komission asetusten tai päätösten sekä monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän sääntöjen noudattamisen turvaamiseksi kaupankäynnissä. Sen on seurattava riittävän tehokkaasti annettuja, peruutettuja ja toteutettuja kauppatoimeksiantoja.

Monenkeskisen ja organisoidun kaupankäynnin ylläpitäjän on viipymättä saatettava Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka rikkoo merkittävästi 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän sääntöjä, tavanomaisesta poikkeavista kaupankäyntiolosuhteista, rahoitusvälineeseen liittyvistä järjestelmähäiriöistä tai menettelystä, jonka voidaan epäillä olevan EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastainen tai aiheuttavan rahoitusvälinettä tai koko markkinaa koskevia häiriöitä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muiden ETA-valtioiden toimivaltaisille viranomaisille 2 momentin perusteella saamansa tiedot. Ilmoitus menettelyistä, joihin saattaa liittyä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen vastaista menettelyä, on kuitenkin tehtävä vain, jos Finanssivalvonta on vakuuttunut siitä, että menettely on EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen säännösten vastainen.

Markkinoiden väärinkäytön estämisestä ja havaitsemisesta säädetään EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 16 artiklan 1 kohdassa.

14 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän on ilmoitettava Fi-nanssivalvonnalle riittävät tiedot kaupankäyntijärjestelmän toiminnasta, mahdollisista sidoksista muuhun monenkeskiseen järjestelmään tai saman ylläpitäjän omistamaan kauppojen sisäiseen toteuttajaan sekä tiedot kaupankäyntijärjestelmän omistajista, osapuolista ja käyttäjistä.

15 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle antamansa toimilupa monenkeskisen tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiin ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen pyynnöstä 3 luvun 3 §:n perusteella valvonnassaan saamansa tiedot.

16 §

Toiminnan keskeyttäminen

Valtiovarainministeriö voi määrätä monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän keskeyttämään monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän toiminnan määräajaksi, jos monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjän toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta taikka jos kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden vaihdanta on häiriintynyt, ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan rahoitusmarkkinoiden luotettavuutta tai vakautta taikka sijoittajien asemaa.

Valtiovarainministeriön on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä kuuluttava monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjää ja pyydetävä Suomen Pankilta ja Finanssivalvonnalta lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

17 §

Markkinointi

Monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja taikka käyttämällä hyvän tavan vastaista tai muutoin sopimatonta menettelyä.

Tieto, jonka totuudenvastaisuus tai harhaanjohtavuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

18 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset edellytyksistä, joiden mukaisesti monenkeskisen tai organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi myöntää kaupankäyntiosapuolen oikeudet 3 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle. Määräysten on turvattava Finanssivalvonnalle riittävä tietojensaantioikeus kaupankäyntiosapuolen asiakkaista.

Monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään sovellettavat erityiset vaatimukset

19 §

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen

Monenkeskistä kaupankäyntiä järjestävän sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän on sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 2–5 momentissa, 5 §:n 1 momentissa, 7 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 10 §:n 3 momentissa, 7 a luvun ja 9 luvun 1 ja 4 §:ssä ja 4 a §:n 3 momentissa sekä 10 luvun 11 ja 12 §:ssä säädetyn ja tässä laissa säädettyjen vaatimusten täyttämisen lisäksi otettava käyttöön ja pantava täytäntöön syrjimättömät säännöt järjestelmässä tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista varten.

Monenkeskiseen kaupankäyntijärjestelmään pääsyä koskevien sääntöjen tulee täyttää tämän lain 3 luvun 15 §:ssä edellytetyt vaatimukset.

20 §

Toiminnan luotettavuus

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävällä sijoituspalveluyrityksen ja markkinoiden ylläpitäjän tulee varmistua siitä, että sillä on:

1) riittävät valmiudet hallita siihen kohdistuvia riskejä, panna täytäntöön asianmukaiset järjestelyt ja järjestelmät kaikkien sen ylläpitoon kohdistuvien merkittävien riskien havaitsemiseksi ja toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä tällaisten riskien lieventämiseksi;

2) toimivat järjestelyt, joilla helpotetaan sen järjestelmien välityksellä toteutettujen liiketoimien tehokasta ja oikea-aikaista loppuunsaattamista; ja

3) käytettävissään toimilupaa myönnettäessä ja sen jälkeen jatkuvasti riittävät taloudelliset resurssit, joilla helpotetaan sen asianmukaista toimintaa, ottaen huomioon markkinoilla toteutettujen liiketoimien luonne ja suuruus sekä siihen kohdistuvien riskien lajit ja suuruus.

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää koskevien sääntöjen mukaisesti toteutettuihin jäsenten tai osapuolten välisiin liiketoimiin tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ja sen jäsenten tai osapuolten välisiin liiketoimiin ei sovelleta sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4–9 §:n mukaisia menettelytapoja. Monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän jäsenten tai osapuolten on kuitenkin täytettävä asiakkaitaan kohtaan edellä viitatuksi sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4–9 §:n mukaiset velvoitteensa silloin, kun ne toteuttavat asiakkaiden toimeksiantoja niiden lukuun monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän järjestelmien välityksellä.

21 §

Asiakastoimeksiannot

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä ei saa toteuttaa asiakastoimeksiantoja omaa pääomaa vastaan tai harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä.

Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää koskevat erityiset vaatimukset

22 §

Kielto toteuttaa kauppoja omaan tai samaan konserniin kuuluvan yhteisön lukuun

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on estettävä asiakkaiden toimeksiantojen toteuttaminen organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ylläpitäjän tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvan yhteisön omaan lukuun tai sen omaa pääomaa vastaan.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske kuitenkaan kauppaa omaan lukuun, päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytettynä kauppana, jos siihen on päämiehen suostumus eikä kaupan kohteena ole johdannainen, jota koskee OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/20125 artiklassa tarkoitettu selvitysvelvollisuus.

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä saa muutoin tehdä kaupan omaan lukuunsa muulla tavalla kuin 2 momentissa tarkoitettuna täsmäytettynä kauppana vain valtion liikkeeseen laskemilla joukkovelkakirjalainoilla, joille ei ole likvidejä markkinoita.

23 §

Päämiesten toimeksiantoja vastaan täsmäytettyjen kauppojen sallimista koskeva rajoitus

Organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjä saa toteuttaa kaupan täsmäytettynä kauppana päämiesten toimeksiantoja vastaan vain rahoitusvälineillä, jotka voivat tämän lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdan määritelmän mukaan olla kaupankäynnin kohteena organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä ja ainoastaan toimeksiannon antaneen päämiehen suostumuksella.

24 §

Organisoidun kaupankäynnin ja kaupan sisäisen toteuttamisen erillisuus

Sama oikeushenkilö ei saa toimia sekä organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjänä että kauppojen sisäisenä toteuttajana. Organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä ei saa olla kauppojen sisäiseen toteuttajaan yhteyttä, joka mahdollistaa organisoidun kaupankäyntijärjestelmän toimeksiantojen ja kauppojen sisäisen toteuttajan toimeksiantojen tai hintatarjousten vuorovaikutuksen. Organisoidulla kaupankäyntijärjestelmällä ei saa olla toiseen organisoituun kaupankäyntijärjestelmään yhteyttä, joka mahdollistaa eri organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien toimeksiantojen vuorovaikutuksen.

25 §

Itsenäisen markkinatakaajan käyttäminen

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä saa käyttää muuta sijoituspalvelun tarjoajaa kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen itsenäisenä markkinatakaajana. Itsenäisenä ei pidetä sellaista sijoituspalvelun tarjoajaa, jolla on läheiset yhteydet kaupankäynnin järjestäjään.

26 §

Toimeksiantojen toteuttamisen harkinnanvaraisuus

Ottaen huomioon, mitä 1–18 §:ssä ja sijoituspalvelulain 10 luvun 8 §:ssä säädetään kaupankäynnistä monenkeskisessä järjestelmässä ja kauppojen huolellisesta toteuttamisesta, organisoidussa kaupankäynnissä toimeksiannot on toteutettava harkinnanvaraisesti. Organisoidun kaupankäynnin järjestäjä voi käyttää harkintaa vain jommassakummassa tai molemmissa seuraavista tilanteista:

1) kun se päättää antaa tai peruuttaa toimeksiannon ylläpitämässään organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä;

2) kun se päättää olla täsmäyttämättä tiettyä asiakastoimeksiantoa muiden järjestelmässä tiettyinä ajankohtana olevien toimeksiantojen kanssa edellyttäen, että se noudattaa asiakkaalta saamiaan nimenomaisia ohjeita ja täyttää sijoituspalvelulain 10 luvun 8 §:n mukaiset velvoitteensa.

Organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä voi asiakastoimeksiantoja täsmäyttävän järjestelmän osalta päättää, haluaako se täsmäyttää järjestelmässä vähintään kaksi toimeksiantoa ja milloin ja kuinka suuren määrän se täsmäyttää niitä. Edellä olevien 22–25 §:n mukaisesti organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävä sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä voi muilla kuin oman pääoman ehtoisilla rahoitusvälineillä liiketoimia järjestävän järjestelmän osalta helpottaa asiakkaiden välisiä neuvotteluja saattaakseen yhteen vähintään kaksi mahdollisesti yhteensopivaa liiketoimeen kohdistuvaa kaupankäynti-intressiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 22 §:n 3 momentin soveltamista.

27 §

Ilmoitusvelvollisuus Finanssivalvonnalle

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on ilmoitettava Finanssivalvonnalle riittävät tiedot siitä, miten harkintaa käytetään kauppatoimeksiantojen toteutuksessa ja miten useimmat toimeksiannot täsmäytetään kaupankäynnissä.

Toimivaltainen viranomainen voi edellyttää, että joko silloin, kun sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä hakee toimilupaa organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämiseen, tai tapauskohtaisesti annetaan yksityiskohtainen selvitys siitä, miksi järjestelmä ei vastaa säänneltyä markkinaa, monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää tai kauppojen sisäistä toteuttajaa eikä voi toimia sellaisena, sekä yksityiskohtainen kuvaus siitä, miten harkintavaltaa käytetään erityisesti silloin, kun organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä annettu toimeksianto voidaan peruuttaa, ja milloin ja miten organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä täsmäytetään vähintään kaksi asiakastoimeksiantoa. Lisäksi organisoitua kaupankäyntijärjestelmää ylläpitävän sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän on annettava toimivaltaiselle viranomaiselle tiedot, joissa selvitetään sen päämiehen lukuun täsmäytetyn kaupankäynnin käyttö. Toimivaltaisen viranomaisen on valvottava, miten sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä harjoittaa päämiehen lukuun täsmäytettyä kaupankäyntiä, varmistaakseen, että se täyttää edelleen tällaisen kaupankäynnin määritelmän ja että sen harjoittama päämiehen lukuun täsmäytetty kaupankäynti ei aiheuta eturistiriitoja sijoituspalveluyrityksen tai markkinoiden ylläpitäjän ja sen asiakkaiden välillä.

28 §

Sijoituspalvelulain asiakkaansuojasäännösten soveltaminen organisoituun kaupankäyntiin

Organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on varmistettava, että sen kaupankäyntijärjestelmässä toteutettaviin liiketoimiin sovelletaan vastaavasti, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 2 ja 4–9 §:ssä säädetään.

6 luku

Pk-yritysten kasvumarkkina

1 §

Pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä voi pyytää Finanssivalvonnalta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän rekisteröimistä pk-yritysten kasvumarkkinaksi.

Finanssivalvonnan on suostuttava pyyntöön, jos Finanssivalvonta arvioi, että hakemus täyttää tässä luvussa säädetyt vaatimukset.

2 §

Pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevat vaatimukset

Pk-yritysten kasvumarkkinan ylläpitäjällä on oltava riittävät ja tehokkaat järjestelmät ja säännöt, jotta se voi varmistua siitä, että seuraavat vaatimukset täyttyvät:

1) vähintään puolet liikkeeseenlaskijoista, joiden arvopapereilla käydään kauppaa pk-yritysten kasvumarkkinalla, ovat pk-yrityksiä; osuuden on täytyttävä hakemuksen teko hetkellä ja sen jälkeen vuosittain kalenterivuoden päättyessä;

2) kaupankäynnin aloittamista ja jatkumista rahoitusvälineellä koskevat riittävät ja asianmukaiset vaatimukset;

3) otettaessa rahoitusvälinettä kaupankäynnin kohteeksi siitä julkaistaan riittävät tiedot, jotta sijoittaja voi tehdä perustellun päätöksen siitä, sijoittaako rahoitusvälineeseen vai ei; ellei arvopaperimarkkinain 3–5 luvusta muuta johdu tai muualla laissa toisin säädetä, rahoitusvälineistä on julkaistava esite;

4) liikkeeseenlaskijaa koskee riittävä ja asianmukainen säännöllinen tiedonantovelvollisuus ja tietojen julkistamisvelvollisuus;

5) liikkeeseenlaskijaan, sen johtoon ja lähipiiriin sovelletaan EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta;

6) liikkeeseenlaskijan säännöllisen tai muun laissa säädetyn tai kaupankäyntijärjestelmän sääntöihin perustuvan tiedonantovelvollisuuden perusteella julkaisemat tiedot tallennetaan;

7) kaupankäyntijärjestelmää varten ylläpidetään riittäviä ja tehokkaita valvontajärjestelmiä, jotta voidaan havaita ja estää ennalta kaupankäyntijärjestelmässä EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa tarkoitettua markkinoiden väärinkäyttöä.

Pk-yritysten kasvumarkkinan ylläpitämisessä on muutoin noudatettava, mitä muualla tässä laissa säädetään monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän ylläpitämisestä.

3 §

Finanssivalvonnan velvollisuus perua pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti

Finanssivalvonta on peruttava pk-yritysten kasvumarkkinan rekisteröinti kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäjän hakemuksesta tai jos ylläpitäjä tai pk-yritysten kasvumarkkina eivät enää täytä 2 §:n vaatimuksia.

4 §

Finanssivalvonnan ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Finanssivalvonnan on viipymättä ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevasta rekisteröintipäätöksestä sekä rekisteröinnin perumisesta

5 §

Kaupankäynti muulla pk-yritysten kasvumarkkinalla

Yhdellä pk-yritysten kasvumarkkinalla kaupankäynnin kohteena oleva rahoitusväline voidaan ottaa kaupankäynnin kohteeksi toiselle pk-yritysten kasvumarkkinalle, jos liikkeeseenlaskijalle on tästä ilmoitettu eikä se ole sitä vastustanut. Liikkeeseenlaskijalle ei voida asettaa jälkimmäisestä tiedonantovaatimuksia tai hallinnointia koskevia vaatimuksia.

KAUPANKÄYNNIN LÄPINÄKYVYYS JA RAPORTOINTIPALVELUT

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

1 §

EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetus

Tämän luvun säännösten ohella rahoitusvälineiden läpinäkyvyysvaatimuksista säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen II–IV osastoissa.

2 §

Kauppojen sisäisen toteuttajan ilmoitusvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka aikoo aloittaa tai lopettaa toiminnan kauppojen sisäisenä toteuttajana rahoitusvälineellä, joka on kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla, on ilmoitettava siitä kirjallisesti hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle.

Mitä 1 momentissa säädetään sijoituspalvelun tarjoajasta, sovelletaan myös ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen.

3 §

Kauppojen sisäisen toteuttamisen keskeyttäminen ja kieltäminen

Finanssivalvonta voi määrätä kauppojen sisäisen toteuttajan keskeyttämään sisäisen toteuttamisen rahoitusvälineellä enintään kymmeneksi perättäiseksi pankkipäiväksi kerrallaan. Keskeytys voidaan määrätä, jos Finanssivalvonnalla on perusteltu syy epäillä, että kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevaa tiedonantovelvollisuutta täytettäessä toimitaan vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Finanssivalvonta voi kieltää kauppojen sisäistä toteuttajaa järjestämästä sisäistä toteuttamista rahoitusvälineellä, jos kaupankäynnissä tai rahoitusvälinettä koskevassa tiedonantovelvollisuudessa toimitaan olennaisesti vastoin tätä lakia, arvopaperimarkkinalakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos siihen on muu erityisen painava syy.

Jos Finanssivalvonta on vahvistanut 3 luvun 11 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin tekemän rahoitusvälinettä koskevan kaupankäynnin keskeytyspäätöksen tai määrännyt 2 luvun 31 §:n 6 momentin mukaisesti pörssin keskeyttämään kaupankäynnin rahoitusvälineellä ja rahoitusväline on sisäisen toteuttamisen kohteena, sisäisen toteuttajan on keskeytettävä sisäinen toteuttaminen kyseisellä rahoitusvälineellä.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään kaupankäynnin keskeyttämisestä ja lopettamisesta rahoitusvälineellä, sovelletaan myös rahoitusvälineeseen liittyvään johdannaissopimukseen, kun se on tarpeen 1 momentissa tarkoitetun rahoitusvälineellä käytävän kaupankäynnin keskeyttämisen tai lopettamisen tavoitteiden tukemiseksi.

4 §

Rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuus

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka ei markkinaolosuhteiden vuoksi voi välittömästi toteuttaa asiakkaan toimeksiantoa ostaa tai myydä säännellyllä markkinalla kaupankäynnin

kohteena oleva osake asiakkaan määräämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan, on toimeksiannon mahdollisimman pikaiseksi toteuttamiseksi julkistettava toimeksianto välittömästi tavalla, jolla se on helposti muiden markkinaosapuolten saatavilla. Sijoituspalvelun tarjoajalla ei kuitenkaan ole julkistamisvelvollisuutta, jos asiakas antaa tästä nimenomaan poikkeavan ohjeen.

Sijoituspalvelun tarjoajan voidaan katsoa julkistaneen toimeksiannon 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ainakin, jos sijoituspalvelun tarjoaja on välittänyt sen julkistettavaksi kauppapaikalla.

Finanssivalvonnalla on oikeus myöntää lupa poiketa velvoitteesta julkistaa rajahintatoimeksianto silloin, kun se on kooltaan suuri EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 4 artiklan mukaisesti määritettyyn markkinakokoon verrattuna.

Tätä pykälää ei sovelleta pörssin kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla. Tätä pykälää ei myöskään sovelleta monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin eikä monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

5 §

Kauppapaikan toimeksiannon toteutus

EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 23 ja 28 artiklassa säädetyn kaupankäyntivelvollisuuden piiriin kuuluvien rahoitusvälineiden osalta kauppapaikkojen ja kauppajien sisäisten toteuttajien on asetettava vähintään vuosittain maksutta yleisön käyttöön tiedot liiketoimien toteuttamisen laadusta kyseisessä kauppapaikassa.

Mitä 1 momentissa säädetään kauppapaikasta, sovelletaan muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen rahoitusvälineiden osalta liiketoimien toteuttamispaikkaan.

Sen jälkeen, kun toimeksianto on toteutettu asiakkaan lukuun, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle, missä toimeksianto toteutettiin. Säännönmukaisesti annettaviin tietoihin on sisällyttävä yksityiskohtaiset tiedot toteuttamisen hinnasta, kustannuksista, nopeudesta ja todennäköisyydestä yksittäisten rahoitusvälineiden osalta.

6 §

Hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevat tiedot

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on 7 §:ssä säädetyn luokittelun mukaisesti julkistettava yleisölle viikoittain tiedot ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten tai päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten kokonaispositioista. Tässä momentissa tarkoitettavat tiedot on lisäksi toimitettava Finanssivalvonnalle ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Edellä 1 momentissa luetellut tiedot on julkistettava ja annettava viranomaisille tiedoksi ainoastaan, jos sekä henkilöiden määrä että heidän avoimet positioinsat ylittävät komission delegoidussa asetuksessa säädetty vähimmäiskynnysarvot.

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on toimitettava Finanssivalvonnalle päivittäin täydellinen erittely ylläpitämänsä kaupankäynnin kohteena olevien hyödykejohdannaisten, päästöoikeuksien ja niiden johdannaisten positioista, joita kullakin jäsenellä, kaupankäyntiosapuolella, asiakkaalla ja näiden asiakkaalla on kyseisessä kauppapaikassa.

Säänneltyjen markkinoiden ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien jäsenten tai kaupankäyntiosapuolten ja organisoitujen kaupankäyntijärjestelmien asiakkaiden tulee ilmoittaa kauppapaikkaa ylläpitävälle sijoituspalveluyritykselle tai markkinoiden ylläpitäjälle vähintään päivittäin yksityiskohtaiset tiedot positioista, jotka ovat niiden hallussa kyseisessä kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevien sopimusten kautta, sekä posi-

tioista, joita pitävät hallussaan niiden asiakkaat ja näiden asiakkaiden asiakkaat aina loppuasiakkaaseen saakka.

Sijoituspalveluyrityksen, joka käy kauppaa hyödykejohtannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla kauppapaikan ulkopuolella, on toimitettava kauppapaikan toimivaltaiselle viranomaiselle tai toimivaltaiselle keskusviranomaiselle päivittäin täydellinen erittely omista hyödykejohtannaispositioistaan, päästöoikeuspositioistaan sekä niiden johdannaisiin ja niitä taloudelliselta kannalta vastaaviin OTC-sopimuksiin liittyvistä positioistaan, kuten myös positioista, joita pitävät hallussaan niiden asiakkaat ja näiden asiakkaiden asiakkaat aina loppuasiakkaaseen saakka.

7 §

Osapuolten luokittelu

Pörssin, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjän on jaettava luokkiin ne, joilla on hyödykejohtannaisen tai päästöoikeuden taikka niiden johdannaisten positioita, seuraavasti:

- 1) sijoituspalveluyritys tai luottolaitos;
- 2) sijoitusrahasto, joko siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/65/EY määriteltynä siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavana yrityksenä (yhteissijoitusyritys) tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2011/61/EY määriteltynä vaihtoehtorahastona;
- 3) muu rahoituslaitos;
- 4) muu kaupallinen yritys;
- 5) päästäökauppalainen (311/2011) mukainen toiminnanharjoittaja.

8 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 2 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällystä sekä 6 §:ssä tarkoitettujen hyödykejohtannaisia, päästöoikeuksia ja niiden johdannaisten koskevien tietojen laadusta, laajuudesta ja julkistamistavasta sekä saatavilla pidosta.

8 luku

Oikeus tarjota raportointipalveluja

1 §

Raportointipalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Raportointipalvelun tarjoajana saa toimia vain tässä luvussa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen ETA-raportointipalvelun tarjoaja.

2 §

Raportointipalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, raportointipalvelua saa tarjota pörssi sekä kaupapaikkaa ylläpitävä sijoituspalveluyritys siten, kuin sijoituspalvelulain 2 luvun 3 §:ssä

säädetään, edellyttäen, että palvelun tarjoaja täyttää kyseisen toiminnan järjestämiseksi 14–16 §:ssä ja 9 luvussa säädetyt vaatimukset.

Finanssivalvonnan on varmistettava ennen 1 momentissa tarkoitettujen palvelun tarjoamisen aloittamista, että palvelun tarjoaja täyttää palvelun tarjoamiselle 1 momentissa säädetyt vaatimukset. Oikeus raportointipalvelun tarjoamiseen on sisällytettävä palvelun tarjoajan toimilupaan.

3 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan raportointipalvelun tarjoamiseen. Hakemukseen on liitettävä raportointipalvelun tarjoajan yhteystiedot sekä:

- 1) tiedot hakijasta ja raportointipalvelun tarjoajan omistuksesta;
- 2) tiedot johdosta ja tilintarkastajista;
- 3) kuvaus sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
- 4) tiedot taloudellisista toimintaedellytyksistä;
- 5) tiedot toiminnan järjestämisestä koskevien tässä laissa säädettyjen vaatimusten täyttämistä sekä toimintasuunnitelma, josta ilmenevät ainakin suunnitellut palvelumuodot ja organisaatorakenne.

4 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskevan päätöksen tekemiseen ja sitä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan mitä sijoituspalvelulain 3 luvun 2 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen toimilupapäätöksestä.

Toimiluvassa on mainittava ne raportointipalvelut, joita raportointipalvelun tarjoajalla on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen raportointipalvelun tarjoajan hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen palvelujen osalta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan raportointipalvelun tarjoamista koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

5 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa raportointipalvelun tarjoamiseen on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että yhtiön omistajat täyttävät 6 §:ssä säädetyt vaatimukset ja yhtiö toiminnalle 13–16 §:ssä ja 9 luvussa säädetyt vaatimukset.

Toimilupa raportointipalvelun tarjoamiseen voidaan myöntää myös perustettavalle yhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

6 §

Raportointipalvelun tarjoajan merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia raportointipalvelun tarjoajan osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

- 1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa

osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan raportointipalvelun tarjoajaa; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan raportointipalvelun tarjoajaa.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulosta tehtävän vastaanottohetkeen. Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa raportointipalvelun tarjoajan omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä palvelun tarjoajassa, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

7 §

Olenmaisista muutoksista ilmoittaminen

Raportointipalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle olenmaisista muutoksista 4 §:n mukaisiin toimiluvan myöntämisen edellytyksiin ennen niiden täytäntöönpanoa.

8 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiöasetuksessa tarkoitettulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on pyydettävä lupahakemuksesta eurooppayhtiön kotivaltion arvopaperimarkkinoita valvovan Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen lausunto. Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

9 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava raportointipalvelun tarjoajan toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

Perustettavalle raportointipalvelun tarjoajalle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

10 §

Raportointipalvelurekisteri

Finanssivalvonta pitää raportointipalvelujen tarjoajista julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen raportointipalvelun tarjoajalla on toimilupa.

11 §

Toiminnan aloittaminen

Raportointipalvelun tarjoaja voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, raportointipalvelun tarjoaja on rekisteröity.

12 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.

13 §

Vähimmäispääoma

Raportointipalvelun tarjoajalla on oltava:

- 1) vähintään 50000 euron osakepääoma;
- 2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista raportointipalvelun tarjoaja on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai
- 3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

14 §

Raportointipalvelun tarjoajan ja sen omistusyhteisön johdon luotettavuus- ja pätevyysvaatimukset

Raportointipalvelun tarjoajan johtoon kuuluvien tulee olla luotettavia ja hyvämaineisia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa taikka liiketoimintakiellossa ja joiden toimikelpoisuutta ei ole muutenkaan rajoitettu.

Mitä 6 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään merkittävien omistajien luotettavuudesta, sovelletaan vastaavasti raportointipalvelun tarjoajan johtoon kuuluvaan henkilöön.

Raportointipalvelun tarjoajan johdolla on oltava tehtäviensä hoitamiseksi riittävä ja monipuolinen osaaminen ja kokemus. Hallituksella kokonaisuutena on oltava riittävä tietämys, taidot ja kokemus raportointipalvelun tarjoajan liiketoiminnasta.

Jos pörssi haluaa tarjota raportointipalvelua ja jos raportointipalvelun tarjoajan hallituksen jäsen on myös pörssin hallituksen jäsen, joka täyttää 2 luvun 16 §:ssä säädetyt vaatimukset, kyseisen jäsenen katsotaan täyttävän 1 momentissa säädetyt vaatimukset.

Raportointipalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Finanssivalvonnalle 1 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ja heille asetettuja vaatimuksia koskevista muutoksista.

Mitä tässä pykälässä säädetään raportointipalvelun tarjoajasta, sovelletaan vastaavasti myös sen omistusyhteisöön.

15 §

Raportointipalvelun tarjoajan hallituksen työskentelyä koskevat vaatimukset

Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen.

Hallituksen jäsenen on toimittava tehtävässään riippumattomasti siten, että hallitus voi tehokkaasti kyseenalaistaa toimivan johdon päätökset sekä valvoa ja seurata sen päätöksentekoa.

Hallituksen on määriteltävä raportointipalvelun tarjoajalle hallinto- ja ohjausjärjestelmät, kuten tehtävien eriyttäminen organisaatiossa ja eturistiriitojen ehkäiseminen, joilla varmistetaan yrityksen tehokas ja vakaa hoito tavalla, joka edistää markkinoita kohtaan

tunnettua luottamusta ja asiakkaiden etuja. Hallituksen on valvottava hallinto- ja ohjausjärjestelmien noudattamista.

16 §

Raportointipalvelun tarjoajan sidonnaisuus

Raportointipalvelun tarjoajan ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidos ei saa estää raportointipalvelun tarjoajan tehokasta valvontaa. Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevista tiedoista tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Edellä 1 momentissa mainitulla merkittävällä sidoksella tarkoitetaan, mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 4 §:ssä säädetään.

17 §

Tilintarkastus

Raportointipalvelujen tarjoajaan sovelletaan sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 13 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 14 §:ssä ja 15 §:n 1 momentissa säädetään luottolaitoksen tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä.

Vastaavasti, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:ssä säädetään toimilupavalvottavan ilmoitusvelvollisuudesta, soveltuu myös raportointipalvelujen tarjoajan tilintarkastajiin.

18 §

Osakkeiden hankinnasta ilmoittaminen

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia raportointipalvelun tarjoajan osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos hänen omistuksensa hankinnan johdosta:

- 1) olisi vähintään kymmenen prosenttia raportointipalvelun tarjoajan osakepääomasta;
- 2) olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään kymmentä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai
- 3) muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa raportointipalvelun tarjoajan hallinnossa.

Jos omistusosuutta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin raportointipalvelun tarjoajan osakepääomasta tai sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, myös tästä hankinnasta on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Vastaava ilmoitus on tehtävä myös, jos omistusosuus vähenisi alle tässä tai 1 momentissa säädetyn rajan.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistus- ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4–6, 6 a, 6 b ja 7 §:ssä säädetään.

Raportointipalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen osuuksien omistajat ja näiden osuus raportointipalvelun tarjoajan osakepääomasta ja sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, jos ne ovat raportointipalvelun tarjoajan tiedossa. Raportointipalvelun tarjoajan on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle sen tietoon tulleet osuuksien omistuksessa tapahtuneet muutokset. Ilmoituksessa on annettava riittävät tiedot osuuden suuruudesta ja sen omistajasta sekä muut Finanssivalvonnan määräämät tiedot.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

- 1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;
- 2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista raportointipalvelun tarjoajassa;
- 3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, edellä 2 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Mitä tässä pykälässä säädetään raportointipalvelun tarjoajasta hankittavan omistusosuuden ilmoittamisesta, koskee myös sellaista yhteisöä, jolla on arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla määräysvalta raportointipalvelun tarjoajassa (*raportointipalvelun tarjoajan omistusyhteisö*).

19 §

Osakkeiden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 18 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä.

Finanssivalvonnan on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu päätös kolmen kuukauden kuluessa 11 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta.

Ennen 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 11 §:ssä tarkoitettuja osakkeita vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

9 luku

Raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevat vaatimukset

1 §

Hyväksytyt julkistamisjärjestelyt tarjoajan toiminnan järjestäminen

Hyväksytyt julkistamisjärjestelyt tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi julkistaa EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 20 ja 21 artiklassa tarkoitettuja tiedot niin reaaliaikaisesti kuin se on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja tietojen on oltava yhdisteltävissä toisilta tarjoajilta saataviin, vastaaviin tietoihin.

Hyväksytyt julkistamisjärjestelyt tarjoajan on julkaistava vähintään:

- 1) rahoitusvälineen tunniste;
- 2) hinta, jolla liiketoimi toteutettiin;
- 3) liiketoimen volyyymi;
- 4) liiketoimen toteuttamisajankohta;
- 5) liiketoimen ilmoittamisajankohta;
- 6) liiketoimen hinnan merkintätapa;
- 7) kauppapaikan tunnistekoodi tai kauppojen sisäisen toteuttajan tunnistekoodi ("SI") tai muutoin tunnistekoodi ("OTC"); sekä
- 8) soveltuvin osin maininta siitä, että liiketoimeen sovellettiin erityisehtoja.

Hyväksytyt julkistamisjärjestelyt tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi tehokkaasti tarkistaa kaupankäynti-ilmoitusten täydellisyyden, havaita puutteet ja ilmeiset virheet sekä pyytää uudelleenlähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa.

2 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoamisessa

Hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntymisen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoaja on sijoituspalveluyritys tai pörssi, sen on käsiteltävä kaikkia keräämiään kaupankäyntitietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan.

3 §

Turvajärjestelmät hyväksytyssä julkistamisjärjestelyssä

Hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen ennen julkistamista. Hyväksytyyn julkistamisjärjestelyn tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

4 §

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan toiminnan järjestäminen

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 6 ja 20 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on julkaistava vähintään:

- 1) rahoitusvälineen tunniste;
- 2) hinta, jolla liiketoimi toteutettiin;
- 3) liiketoimen volyyymi;
- 4) liiketoimen toteuttamisajankohta;
- 5) liiketoimen ilmoittamisajankohta;
- 6) liiketoimen hinnan merkintätapa;
- 7) kauppapaikan tunnistekoodi tai kauppojen sisäisen toteuttajan tunnistekoodi ("SI") taikka muutoin tunnistekoodi ("OTC");
- 8) soveltuvin osin maininta siitä, että sijoituspalveluyrityksessä sijoituspäätöksestä ja liiketoimen toteuttamisesta toteutti tietokonealgoritmi;
- 9) soveltuvin osin maininta siitä, että kauppaan sovellettiin erityisehtoja; sekä
- 10) soveltuvin osin merkintä, jolla voidaan osoittaa EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu vapautus kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen julkistamisvelvoitteesta.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että se voi kerätä ja konsolidoida jatkuvaksi sähköiseksi tietovirraksi EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 10 ja 21 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä asettaa ne yleisön saataville niin reaaliaikaisesti kuin on teknisesti mahdollista kohtuullisin kaupallisin ehdoin. Tiedot on annettava maksutta käyttöön 15 minuuttia julkistamisen jälkeen. Tiedot on annettava siten, että ne saadaan käyttöön nopeasti ja syrjimättömästi. Tietojen on oltava yhteensopivia ja sellaisessa muodossa, että markkinaosapuolet voivat käyttää niitä helposti.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on julkaistava vähintään 2 momentin 1–7 kohdassa mainitut tiedot sekä soveltuvin osin maininta siitä, että kauppaan sovellettiin erityisehtoja.

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on koottava tiedot kauppapaikoilta sekä hyväksytyjen julkistamisjärjestelyjen tarjoajilta. Tiedot on koottava rahoitusvälineistä, jotka määrittellään rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 65 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

5 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoamisessa

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntymisen. Jos markkinoiden ylläpitäjä tai hyväksytyt julkistamisjärjestelyjen tarjoaja tarjoaa myös konsolidoituja kaupankäyntitietoja, sen on käsiteltävä kaikkia keräämiään tietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnat erillään toisistaan.

6 §

Turvajärjestelmät konsolidoiduissa kaupankäyntitiedoissa

Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen sekä luvaton käyttö. Konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

7 §

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan toiminnan järjestäminen

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajan on järjestettävä toimintansa siten, että EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 26 artiklassa tarkoitetut tiedot voidaan ilmoittaa mahdollisimman nopeasti ja viimeistään liiketoimen toteuttamispäivää seuraavan työpäivän aikana.

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi tehokkaasti tarkistaa liiketoimia koskevien ilmoitusten täydellisyyden, todeta sijoituspalveluyrityksen aiheuttamat puutteet tai ilmeiset virheet, ilmoittaa virheen tai puutteen ilmetessä sitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot sijoituspalveluyritykselle sekä pyytää uudelleen lähettämistä virheellisten ilmoitusten tapauksessa.

Hyväksytyillä ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on lisäksi oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla se voi havaita ja korjata itse aiheuttamansa virheet tai puutteet ja joiden avulla se voi lähettää Finanssivalvonnalle paikkansapitävät ja täydelliset ilmoitukset liiketoimista.

8 §

Järjestelyt eturistiriitojen välttämiseksi hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoamisessa

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelmän tarjoajalla on oltava hallintojärjestelyt, joiden avulla se voi välttää eturistiriitatilanteiden syntymisen asiakkaidensa kanssa. Jos hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoaja on sijoituspalveluyritys tai markkinoiden ylläpitäjä, sen on kä-

siteltävä kaikkia keräämiään kauppatietoja syrjimättömästi sekä pidettävä liiketoiminnot erillään toisistaan.

9 §

Turvajärjestelmät hyväksytyssä ilmoitusjärjestelyssä

Hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla on oltava käytössään järjestelmät, joiden avulla voidaan varmistaa tiedonsiirtovälineiden suojaus ja todentaminen ja ehkäistä julkistettavien tietojen turmeltuminen ja luvaton käyttö sekä estää tietojen vuotaminen tai tiedon luottamuksellisuuden vaarantuminen kaikissa vaiheissa. Hyväksytyt ilmoitusjärjestelyn tarjoajalla on lisäksi oltava riittävät resurssit ja varajärjestelyt, joilla se voi varmistaa toimintansa jatkuvuuden.

10 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Mitä 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta, sovelletaan vastaavasti raportointipalvelun tarjoajaan.

IV OSA

ERINÄISET SÄÄNNÖKSET

10 luku

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

1 §

Valvonta

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä tämän lain nojalla vahvistettujen pörssin sääntöjen noudattamista valvoo Finanssivalvonta.

2 §

Salassapitovelvollisuus

Joka tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan tai pörssin toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai toimihenkilönä on saanut tietää arvopaperin liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan tai liike- tai ammattisalaisuuden, ei saa sitä ilmaista tai muutoin paljastaa eikä käyttää hyväksi, jos sitä ei ole säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmais tavaksi tai ellei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen.

Pörssin toimielimen jäsen, varajäsen tai toimihenkilö voi 1 momentin estämättä ilmaista säännöksessä tarkoitetun tiedon henkilölle, joka on muussa valtiossa toimivan pörssiä vastaavaa kaupankäyntiä järjestävän ja viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön palveluksessa tai toimielimen jäsen, jos tiedon ilmaiseminen on tarpeen arvopaperimarkkinoiden tehokkaan valvonnan turvaamiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöä koskee 1 momenttia vastaava vaitiolovelvollisuus.

Finanssivalvonnan oikeudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Hyödykejohdannaisia koskevat erityiset toimivaltuudet

Finanssivalvonta asettaa positiolimiitit (raja-arvot) hyödykejohdannaisille, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä tai tällaisia hyödykejohdannaisia taloudelliselta kannalta vastaaville johdannaisille ja voi vaatia Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, 5 §:ssä tarkoitettua muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muuta henkilöä noudattamaan positiolimiittiä, vähentämään omistustaan tai positiotaan tässä pykälässä tarkoitetuissa rahoitusvälineissä sekä kieltämään näiden hankkimisen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu positiolimiitti asetetaan jokaiselle hyödykejohdannaispositiolle suurimpana sallittuna nettomääräisenä arvona Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä positiolimiittien hyödykejohdannaisiin soveltamista koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2017/591 määritettyä laskentamenetelmää noudattaen. Finanssivalvonnan on säännöllisesti arvioitava positiolimiittejä sekä tarvittaessa asetettava uusi markkinakehityksen huomioon ottava positiolimiitti.

Mitä tässä pykälässä säädetään positiolimiiteistä, ei sovelleta edellä 2 momentissa mainitussa asetuksessa määritellyn finanssialan ulkopuolisen yhteisön positiioihin tai tällaisen yhteisön lukuun pidettyihin positiioihin, jotka vähentävät kyseisen yhteisön kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja muille toimivaltaisille viranomaisille tämän pykälän nojalla asetettavia positiolimiittejä ja niiden muutoksia sekä 1 momentin nojalla annettavia määräyksiä ja kieltoja koskevat riittävät tiedot. Jos Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen positiolimiitin asettamisesta tiedon saatuaan edellyttää positiolimiittiä muutettavaksi, Finanssivalvonnan on noudatettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjetta, ellei Finanssivalvonta pidä sitä perusteettomana.

Jos 1 momentissa tarkoitettulla rahoitusvälineellä käydään kauppaa useammassa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa ja kaupankäynnin määrä Suomessa on suurin, on Finanssivalvonnan määrättävä yhteinen positiolimiitti kyseisen rahoitusvälineen kaupankäynnille. Ennen tässä momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä Finanssivalvonnan on kuultava ja toimittava yhteistyössä niiden valtioiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joiden toimivaltaan kuuluvilla markkinapaikoilla momentissa tarkoitettulla rahoitusvälineellä käydään kauppaa.

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ratkaisee 5 momentissa tarkoitettua yhteisen positiolimiitin asettamisesta johtuvan erimielisyyden toimivaltaisten viranomaisten välillä Euroopan valvontaviranomaisesta (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 19 artiklan mukaisten valtuuksiensa mukaisesti.

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen erityiset toimivaltuudet

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen oikeudesta saada hyödykejohdannaisia koskevia tietoja sekä toimivallasta asettaa rajoitteita niiden kaupankäynnille, säädetään EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen 45 artiklassa.

1070/2017

11 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhaku valtiovarainministeriön päätökseen

Valtiovarainministeriön tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettua päätöstä pörssin toiminnan harjoittamiseen oikeuttavan toimiluvan myöntämisestä tai 3 luvun 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä pörssin sääntöjen tai niiden muutosten vahvistamisesta ei ole annettu niiden antamiselle säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Valtiovarainministeriön on ilmoitettava päätöksen antamisesta valitusviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa.

2 §

Muutoksenhaku Finanssivalvonnan päätökseen

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan tämän lain nojalla antamaan päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä. Hallinto-oikeuden on käsiteltävä tämän lain 3 luvun 8, 9 ja 11–15 §:ssä, 5 luvun 11 ja 19 §:ssä sekä 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu asia kiireellisenä.

Rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija ja pörssi saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 9 §:n 7 momentissa, 11 §:n 6 ja 7 momentissa, 12 §:n 1 momentissa, 13 §:n 4 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa. Rahoitusvälineen liikkeeseenlaskija, monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä ja organisoidun kaupankäynnin järjestäjä saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 5 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa asiassa. Sijoittajien etujen valvomiseksi toimiva rekisteröity yhdistys sekä sijoittaja, joka omistaa Finanssivalvonnan päätöksen kohteena olevia tai niihin oikeuttavia rahoitusvälineitä, saavat hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 11 §:n 7 momentissa ja 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa. Kaupankäyntiosapuoli, jonka oikeudet on peruutettu, saa hakea muutosta Finanssivalvonnan päätökseen 3 luvun 15 §:n 6 momentissa ja 5 luvun 19 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa.

12 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat:

- 1) 3 luvun 29–31 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä;
- 2) 7 luvun 4 §:n säännökset rajahintatoimeksiantojen julkistamisvelvollisuudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat edellä 1 momentissa säädetyin lisäksi myös momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset.

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään seuraamusmaksu, ovat:

- 1) 3 luvun 24 §:n ja 5 luvun 8 §:n säännökset kauppojen selvityksestä;
- 2) 3 luvun 34 §:n ja 5 luvun 17 §:n säännökset säännellyn markkinan sekä monenkeskisen ja organisoidun kaupankäyntijärjestelmän kielletystä markkinoinnista.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä ja päätöksiä olisivat 1 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien säännösten ja päätösten rikkomisen tai laiminlyönti:

- 1) 2 luvun 1 ja 4 §:n, 14 §:n 1 momentin 5 kohdan ja 16–18 §:n säännökset säännellyn markkinan ylläpitämisestä sekä valtiovarainministeriön 2 luvun 14 ja 15 §:n perusteella tekemä päätös toimiluvan peruuttamisesta ja pörssin toiminnan keskeyttämisestä;
- 2) 2 luvun 11 §:n ja 12 §:n 3 momentin säännökset osakkeiden hankinnan ilmoittamisesta ja kieltämisestä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla tehty päätös omistussuuden hankinnan kieltämisestä ja 32 c §:n nojalla tehty päätös osakkeisiin perustuvien oikeuksien rajoittamisesta;
- 3) 3 luvun 1 ja 2 §:n, 3 §:n 1 momentin, 8, 11, 15, 17–23, 25, 27 ja 28 §:n ja 34 §:n 1 momentin säännökset säännellyn markkinan toiminnan järjestämisestä;
- 4) 5 luvun 1–7, 9–14 sekä 19–28 §:n säännökset monenkeskiseen ja organisoituun kaupankäyntijärjestelmään sovellettavista vaatimuksista ja erityisistä vaatimuksista;
- 5) 6 luvun 2 §:n 1 momentin säännös pk-yritysten kasvumarkkinaa koskevista vaatimuksista;
- 6) 7 luvun 6 ja 7 §:n säännökset pörssin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän velvollisuudesta julkistaa hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevia tietoja sekä osapuolten luokittelusta;
- 7) 8 luvun 1, 14 ja 15 §:n säännökset oikeudesta tarjota raportointipalveluita;
- 8) 9 luvun 1–10 §:n säännökset raportointipalvelun tarjoajan toiminnan järjestämistä koskevista vaatimuksista;
- 9) Finanssivalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 ja 3 momentin ja 23 ja 24 §:n säännökset Finanssivalvonnan tietojensaanti- ja tarkastusoikeudesta.

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä olisivat 1 ja 2 momentissa säädetyn lisäksi seuraavien EU:n rahoitusvälineiden markkinat asetuksen säännösten rikkomisen tai laiminlyönti:

- 1) 3 artiklan 1 ja 3 kohdan, 4 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan, 6 artiklan, 7 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen, 8 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan, 10 artiklan sekä 11 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 3 kohdan kolmannen alakohdan säännökset rahoitusvälineitä koskevasta avoimuudesta;
- 2) 7 artiklan 1 kohdan ja 11 artiklan 1 kohdan säännökset luvan saamisesta tietojen julkistamisen lykkäämiselle;
- 3) 12 artiklan 1 kohdan ja 13 artiklan 1 kohdan säännökset velvollisuudesta kauppatietojen antamiseen erikseen ja kohtuullisin kaupallisin ehdoin;
- 4) 14 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 3 kohdan toisen, kolmannen ja neljännen virkkeen, 15 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, toisen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja kolmannen alakohdan, 2 kohdan ja 4 kohdan toisen virkkeen, 17 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen, 18 artiklan 1 ja 2 kohdan, 4 kohdan ensimmäisen virkkeen, 5 kohdan ensimmäisen virkkeen, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 8 ja 9 kohdan, 20 artiklan 1 kohdan, 2 kohdan ensimmäisen virkkeen, 21 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan, 22 artiklan 2 kohdan sekä 23 artiklan 1 ja 2 kohdan säännökset OTC-kaupankäyntiä harjoittavien kauppojen sisäisten toteuttajien ja sijoituspalveluyritysten avoimuudesta;

5) 25 artiklan 1 ja 2 kohdan, 26 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan, 2–5 kohdan, 6 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 7 kohdan 1–5 ja 8 alakohdan sekä 27 artiklan 1 kohdan säännökset liiketoimista ilmoitettavista tiedoista;

6) 28 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan, 29 artiklan 1 ja 2 kohdan, 30 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 2 ja 3 kohdan säännökset johdannaisista;

7) 35 artiklan 1–3 kohdan, 36 artiklan 1–3 kohdan sekä 37 artiklan 1 ja 3 kohdan säännökset syrjimättömästä pääsystä rahoitusvälineiden määritysjärjestelmiin;

8) 40–42 artiklan säännökset tuotteita koskevista valvonta- ja interventiotoimista.

Edellä 1–3 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainituissa momenteissa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin sekä EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten säännökset.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä edellä 2 momentin 9 kohdan nojalla muulle kuin Finanssivalvonnan valvottavalle tai muulle henkilölle, joka on velvollinen noudattamaan tätä lakia tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetusta. Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle edellä 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettujen säännösten rikkomisesta, kun henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta ja täytäntöönpanosta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

13 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvaus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa toiselle vahinkoa tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen taikka rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin tai EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen perusteella annettujen komission asetusten ja päätösten vastaisella menettelyllä, on velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

2 §

Luvaton kaupankäynnin järjestäminen rahoitusvälineillä, organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ylläpitäminen sekä raportointipalvelun tarjoaminen rahoitusvälineillä

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta harjoittaa pörssin toimintaa vastoin 2 luvun 1 §:ää taikka ylläpitää monenkeskistä tai organisoitua kaupankäyntijärjestelmää vastoin 5 luvun 1 §:n 1 momenttia taikka tarjoaa raportointipalvelua vastoin 8 luvun 1 tai 2 §:ää, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa

rangaistusta, *luvattomasta kaupankäynnin järjestämisestä rahoitusvälineillä* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 10 luvun 2 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain (39/1889) 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

14 luku

Voimaantulo

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä tammikuuta 2018.

Tällä lailla kumotaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettu laki (748/2012), jäljempänä *kumottava laki*.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan sen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

2 §

Siirtymäsäännökset

Pörssin, jolle on ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimilupa, ei tarvitse hakea uutta toimilupaa.

Pörssin on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia ja haettava muutoksille valtiovaraministeriön vahvistus kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän on saatettava sääntönsä vastaamaan tämän lain vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Edellä 8 ja 9 luvussa tarkoitettujen raportointipalveluja ylläpitävien on haettava toimilupaa tai saatettava toimintansa vastaamaan 8 ja 9 luvun vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Raportointipalvelua ylläpitävä, joka harjoitti lain 8 ja 9 luvuissa tarkoitettua raportointipalvelun tarjoamista tämän lain voimaan tullessa, saa kuitenkin jatkaa toimintaansa, mikäli tämä on jättänyt toimilupaa koskevan hakemuksen mainitussa määräajassa, siihen asti, kunnes Finanssivalvonta on antanut toimilupaa koskevan päätöksensä.

Edellä 9 luvun 4:ssä tarkoitettujen konsolidoitujen kaupankäyntitietojen tarjoajan on noudatettava mainitun pykälän 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja toiminnan järjestämistä koskevia vaatimuksia 3 päivästä syyskuuta 2019 lukien.

Kumottavan lain 2 luvun 21 §:n 2 momentin ja 43 §:n 4 momentin mukaista vuosittaista selvitystä Finanssivalvonnalle ei tarvitse toimittaa enää vuodelta 2017.

1070/2017

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo